

ZAGREBAČKI
HOLDING d.o.o.

GRUPA ZAGREBAČKI HOLDING

Godišnje izvješće 2013.

Zagreb, lipanj 2014.

Sadržaj

Uvod	3
1. Profil Grupe.....	6
2. Korporativno upravljanje	10
2.1. Upravna tijela društva Zagrebački holding d.o.o. i ovisnih društava	10
2.2. Odnos s interesno-utjecajnim skupinama	13
3. Korporativna održivost i odgovornost.....	14
3.1. Društveno odgovorno poslovanje	15
3.1.1. Odgovornost prema korisnicima usluga i široj društvenoj zajednici.....	15
3.1.2. Odgovornost prema radnicima	17
3.1.3. Zaštita okoliša	18
3.2. Očekivani razvoj Grupe	20
3.2.1. Razvojna usmjerenja Grupe	20
3.2.2. Razvojni projekti	21
4. Rezultat poslovanja i finansijska izvješća Grupe	25
4.1. Finansijska izvješća	26
4.1.1. Izvještaj o sve obuhvatnoj dobiti.....	26
4.1.1.1. Prihodi.....	26
4.1.1.2. Rashodi.....	35
4.1.1.3. Rezultat Grupe za 2013. godinu	43
4.1.2. Izvještaj o finansijskom položaju	44
4.1.2.1. Aktiva	45
4.1.2.2. Pasiva	50
5. Izvješće o poslovnim rizicima.....	53
5.1. Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom	53
5.2. Valutni rizik	53
5.3. Kamatni rizik	53
5.4. Rizik likvidnosti	54
5.5. Upravljanje kreditnim rizikom	54
6. Događaji nakon datuma bilance.....	55

Uvod

U 2013. godini započeo je proces organizacijskog i finansijskog restrukturiranja Grupe Zagrebački holding (u dalnjem tekstu Grupa) što se odrazilo i na ostvareni rezultat poslovanja. Grupa je proteklu 2013. godinu završila sa dobiti od 50 milijuna kuna, u odnosu na 2012. godinu kada je Društvo ostvarilo gubitak od 344,8 milijuna kuna.

Unatoč tome što je i u 2013. godini nastavljena gospodarska kriza, nova Uprava društva Zagrebački holding d.o.o. koja je započela sa radom u srpnju 2013. godine uspjela je provesti proces restrukturiranja koji je uravnovežio prihode sa rashodima poslovanja. Provedene mjere restrukturiranja odnose se na:

- **potpisivanje V. dodatka Temeljnom kolektivnom ugovoru** kojim su se radnici Grupe odrekli dijela svojih materijalnih prava od čega izdvajamo smanjenje iznosa jubilarnih nagrada na porezno neoporezive iznose počevši od 1. siječnja 2014. godine, smanjenje prava na prigodne nagrade (regres i božićnicu) u visini porezno neoporezivog iznosa u skladu s Pravilnikom o porezu na dohodak, ograničavanje visine otpremnine na 150.000 kuna i dr. Ovom mjerom smanjen je iznos dugoročnih rezerviranja za primanja zaposlenika i priznat je prihod od ukidanja rezerviranja za primanja zaposlenih u iznosu od 170 milijuna kuna,
- **provedenu transformaciju i reprogram ugovora o leasingu** kojom su raskinuti ugovori o operativnom leasingu 214 autobusa i isti su otkupljeni, te su sada u vlasništvu društva Zagrebački holding d.o.o., a sredstva za otkup osigurala su se kroz prodaju 41 niskopodnog tramvaja koji su se uzeli u povratni najam. Također rokovi otplate postojećih ugovora o finansijskom leasingu za 79 tramvaja su reprogramom produženi a mjesecne rate za otplatu leasinga uslijed reprograma su smanjenje što značajno utječe na likvidnost Zagrebačkog holdinga d.o.o. Ovom mjerom iskazani rashodi poslovanja 2013. godine, u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, manji su za 21 milijun kuna,
- **prodaju nedospjelih potraživanja od Grada Zagreba** (po osnovi nekretnina Gredelj i Zagrepčanka, kao i po osnovi ugovora o zakupu nekih objekata) radi rješavanja pitanja nelikvidnosti, te podmirenja dospjelih obveza Zagrebačkog holdinga d.o.o. Prikupljena sredstva od prodaje potraživanja u iznosu od 1,1 milijarde kuna utrošila su se za podmirenje obveza prema dobavljačima (u iznosu od 458 milijuna kuna) čime se poslovanje Zagrebačkog holdinga d.o.o. uskladilo sa Zakonom o finansijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi u dijelu izvršenja rokova podmirivanja obveza dok se ostatak sredstava utrošio na zatvaranje obveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima (glavnice i kamata),

- **provedene statusne promjene** od 8. studenog 2013., kojim su izdvojene četiri podružnice u trgovačka društva (Vodoopskrba i odvodnja, Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo, AGM i dio podružnice Stanogradnja), a od 1. siječnja 2014. podružnica Upravljanje sportskim objektima je izdvojena u ustanovu u vlasništvu Grada,
- **zaključivanje ugovora sa Gradom Zagrebom** kojim se preostale zalihe stanova, garaža i poslovnih prostora u naselju Sopnica Jelkovec daju na upravljanje i najam na 10 godina u sveukupnoj vrijednosti od 712,5 milijuna kuna (odnosno 93,3 milijuna EUR-a). Zagrebački holding d.o.o. je u 2014. godini pokrenuo aktivnosti prodaje navedenih potraživanja od kojih bi se prikupljena sredstva utrošila na djelomično zatvaranje kreditnih zaduženja društva Zagrebački holding d.o.o. i završavanje započetnih investicija.
- **smanjenje broja zaposlenih.** Od dolaska nove Uprave Zagrebačkog holdinga d.o.o. do 31.12.2013. godine smanjen je broj zaposlenika Grupe za 346 radnika. Trend smanjenja broja zaposlenih nastavljen je i u 2014. godini tako da je u razdoblju od 01. siječnja do 30. travnja 2014. godine broj radnika smanjen za 1.178 odnosno 10% (s napomenom da je u taj efekt smanjenja uključeno i smanjenje broja radnika podružnice Upravljanje sportskim objektima koja je od 1. siječnja 2014. godine izdvojena u ustanovu u vlasništvu Grada).

U odnosu na 2012. godinu kad je Grupa ostvarila gubitak od 344,8 milijuna kuna, pozitivan rezultat poslovanja 2013. godine u iznosu od 50 milijuna kuna prvenstveno je rezultat više ostvarenih poslovnih prihoda za 573,7 milijuna kuna, poglavito radi većih prihoda od prodaje za 166 milijuna kuna (uslijed više izvedenih radova/ pruženih usluga/ prodane robe od čega je potrebno izdvojiti povećanje prihoda od prodaje prirodnog plina za 114 milijuna kuna) i većih ostalih poslovnih prihoda za 407,7 milijuna kuna. Veći ostali poslovni prihodi prvenstveno su rezultat iskazivanja prihoda od ukidanja dugoročnog rezerviranja za primanja zaposlenih u iznosu od 170 milijuna kuna (radi potpisivanja V. dodatka Temeljnog kolektivnom ugovoru) i više iskazanih prihoda od subvencija i potpora za 135 milijuna kuna.

Povećanje prihoda od prodaje i veći obim izvedenih radova/ pruženih usluga/ prodane robe društava Grupe, pratilo je i povećanje poslovnih rashoda za 175 milijuna kuna. Povećanje poslovnih rashoda odnosi se na povećanje troškova prodane robe (povećanje za 90 milijuna kuna i to prvenstveno vezano uz nabavnu vrijednost prirodnog plina), povećanje troškova amortizacije (povećanje za 48,5 milijuna kuna prvenstveno radi stavljanja u upotrebu investicije Sustava nadzora prijevoza u podružnici ZET), povećanja troškova vrijednosnog usklađenja (povećanje za 25,8 milijuna kuna uslijed većih troškova vrijednosnog usklađenja kratkotrajne imovine, prvenstveno kod Gradske plinare Zagreb-Opskrba d.o.o.) i povećanje

troškova rezerviranja (povećanje za 7,8 milijuna kuna uslijed viših troškova rezerviranja za započete sudske procese).

Uslijed visokih kreditnih zaduženja Grupa je i u 2013. godini ostvarila gubitak iz finansijskih aktivnosti u iznosu od 306 milijuna kuna (za isto razdoblje prethodne godine gubitak iz finansijskih aktivnosti je iznosio 337 milijuna kuna). Iz tog razloga Uprava Zagrebačkog holdinga d.o.o. namjerava u tijeku 2014. godine provesti mјere i aktivnosti u cilju smanjenja kratkoročne kreditne zaduženosti (priključenim sredstvima od prodaje budućih potraživanja smanjiti kratkoročnu zaduženost za približno 250 milijuna kuna) kao i refinancirati ostatak kratkoročnih kredita (približno 400 milijuna kuna).

Tijekom 2013. godine Grupa je nastavila snažnu borbu protiv korupcije te je poduzeto niz radnji u cilju povećanja transparentnosti poslovanja društava Grupe, koje su se provodile putem djelovanja Službe za unutarnju reviziju i kontrolu, Povjerenstva za reklamaciju potrošača i Etičkog povjerenstva koje razmatra prijave nepravilnosti. Na taj način stvoreni su preduvjeti da se u Grupi sustavno provode politika nulte tolerancije na koruptivno ponašanje i nesavjesno obavljanje radnih zadataka.

Zaštita okoliša i očuvanje prirodnih resursa je jedan od osnovnih prioriteta Grupe što je vidljivo u sve većem broju certifikata kvalitete koje društva Grupe posjeduju: ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, kao i druge posebne certifikate i standarde svojstvene različitim djelatnostima Grupe. U 2013. godini Grupa je prilagodila svoje planove i interne akte novom Zakonu o održivom gospodarenju otpadom. Slijedom toga izvršene su izmjene i dopune četverogodišnjeg Plana gospodarenja otpadom Društva. Redovito se prati i dostavljaju podaci o stanju okoliša preko Registra za onečišćenje okoliša.

Grupa posebnu pažnju pridaje društveno odgovornom poslovanju, a nadasve povećanju zadovoljstva korisnika uslugama društava Grupe. Društveno odgovorno poslovanje pomaže u izgradnji ugleda te motivira radnike da dugoročno rade na poslovnom razvoju, a sve u cilju ostvarivanja zadanih i usvojenih planova društava Grupe.

1. Profil Grupe

Trgovačko društvo Zagrebački holding d.o.o. je osnovano u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima 2006. godine kao Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o. U siječnju 2007. godine mijenja naziv u Zagrebački holding d.o.o. i u 100% - tnom je vlasništvu Grada Zagreba. Društvo se sastoji od 15 podružnica u kojima se obavljaju djelatnosti bivših gradskih trgovačkih društava. Sjedište Društva je u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 41. Društvo ima u vlasništvu 9 trgovačkih društava i ustanovu, koji zajedno čine Grupu Zagrebački holding.

Pregled sastavnica, ustrojstvenih oblika i djelatnosti Grupe daje se u tabličnom prikazu i organigramu u nastavku.

Redni broj	Naziv	Osnovna djelatnost
Podružnice Društva ZGH d.o.o.		
1.	Gradska groblja	Pogrebne i srodne djelatnosti
2.	Čistoća	Održavanje čistoće, odvoz otpadaka
3.	Zagrebački električni tramvaj-ZET	Prijevoz putnika u javnom prijevozu
4.	Zrinjevac	Uređivanje i održavanje zelenih površina
5.	Zagrebačke ceste	Upravljanje, održavanje, izgradnja regionalnih i lokalnih cesta
6.	Zagrebparking	Usluge na javnim parkiralištima i garažama
7.	Autobusni kolodvor	Usluge autobusnog kolodvora
8.	Tržnice Zagreb	Tržnice na veliko i malo, skladištenje
9.	Zbrinjavanje gradskog otpada-ZGOS	Skupljanje i odvoz otpada
10.	Zagrebački digitalni grad	Najam telekomunikacijskih vodova i mreže
11.	Stanogradnja	Gradnja i prodaja stanova
12.	Upravljanje sportskim objektima	Upravljanje i održavanje sportskih građevina
13.	Robni terminali Zagreb-RTZ	Skladištenje robe
14.	Vladimir Nazor	Organizirani odmor mladih i putnička agencija
15.	Zagrebački velesajam-ZV	Organiziranje sajmova, kongresa, savjetovanja
Društva i ustanove u vlasništvu ZGH d.o.o.		
1.	Gradska plinara Zagreb d.o.o. u 100% - tnom vlasništvu	Distribucija plina
2.	Gradska plinara Zagreb Opskrba d.o.o. u 100% - tnom vlasništvu	Opskrba plinom
3.	Gradska ljekarna Zagreb u 100% - tnom vlasništvu	Ljekarnička djelatnost
4.	Zagreb Arena d.o.o. u 100% - tnom vlasništvu ZGH d.o.o.	Upravljanje sportskim objektima i organiziranje sportskih događanja
5.	Zagreb plakat d.o.o. u 51% - tnom vlasništvu	Iznajmljivanje oglasnog prostora
6.	Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo-GSKG d.o.o. u 100% - tnom vlasništvu	Upravljanje objektima
7.	Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. u 100% - tnom vlasništvu	Skupljanje, pročišćavanje i distribucija vode
8.	AGM d.o.o. u 100% - tnom vlasništvu ZGH	Izdavačka djelatnost
9.	Zagrebačka stanogradnja d.o.o. u 100% - tnom vlasništvu	Gradnja i prodaja stanova
10.	Centar d.o.o. u 100% - tnom vlasništvu	Organizacija sportskog ljetovanja za mlade

U studenom 2013. godine prema Planu podjele društva Zagrebački holding d.o.o. izdvojene su četiri poslovne cjeline: opskrba vodom (uvjetovano promjenama zakonskih propisa), upravljanje objektima, gradnja i prodaja stanova te izdavačka djelatnost (uvjetovano strateškim odrednicama izdvajanja tržišno usmjerenih od komunalnih djelatnosti), u četiri nova trgovačka društva.

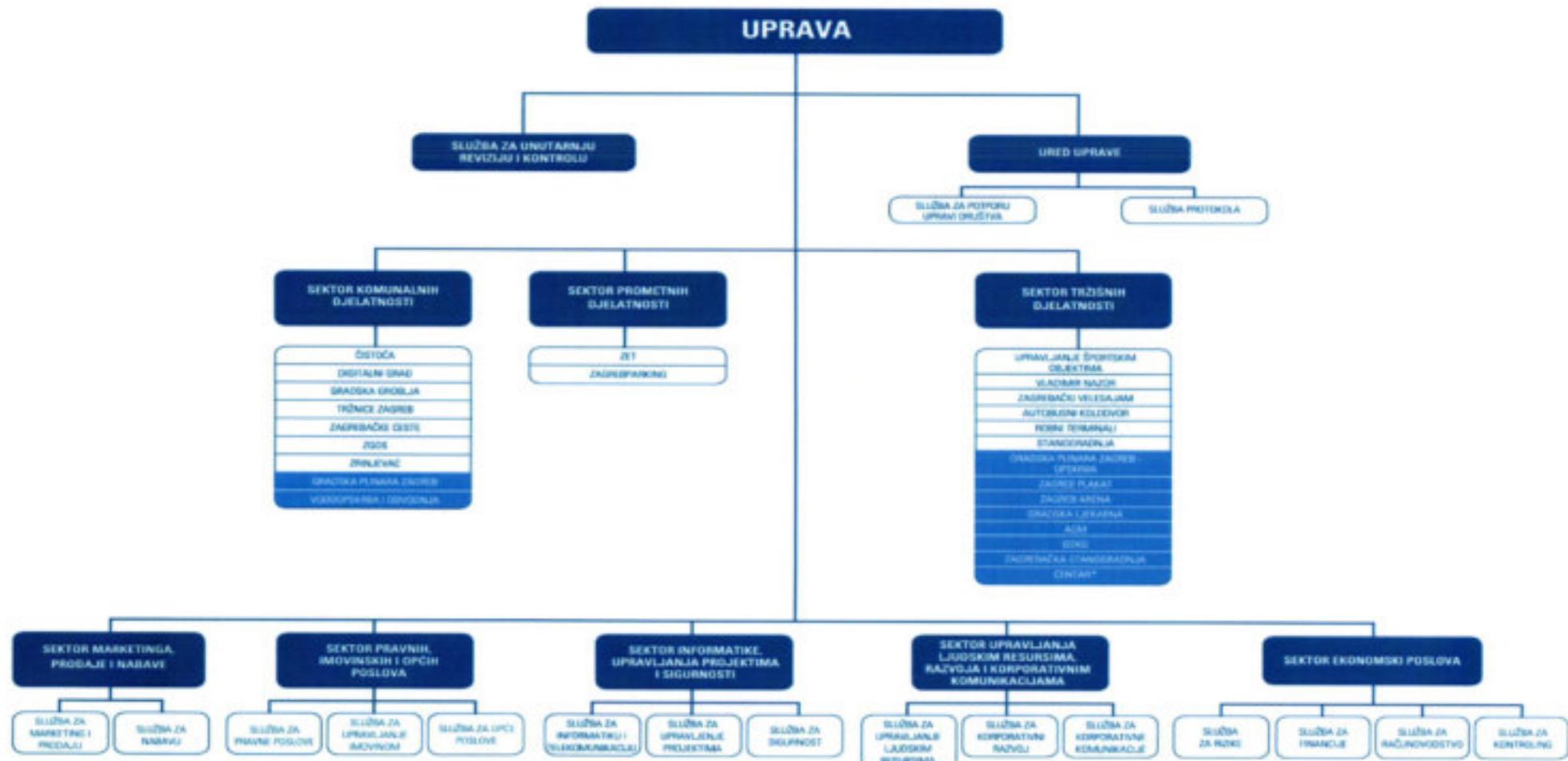
Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 8. studenoga 2013. godine u Sudski je registar proveden upis podjele Zagrebačkog holdinga d.o.o. odvajanjem s osnivanjem novih društava: Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o., Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagrebačka stanogradnja d.o.o. i AGM d.o.o.

Krajem 2013. godine društvo Zagrebački holding d.o.o. je steklo (kupilo) 100%-tni udio u društvu Centar d.o.o. Poslovni udio je prenesen s danom 31. prosinca 2013. godine dok je kontrola upravljanja društvom preuzeta početkom 2014. godine.

Od 1. siječnja 2014. godine upravljanje i vlasništvo nad podružnicom Upravljanje sportskim objektima (osim segmenta hotelijerstva) preneseno je na Grad Zagreb.

Djelatnosti Grupe grupirane su u tri poslovna područja: komunalne, prometne i tržišne djelatnosti.

Organizacijska struktura Grupe

* Poslovni udio je prenesen s danom 31. prosinca 2013. godine dok je kontrola upravljanja državljivom preuzeta početkom 2014. godine.

Elementi strateškog okvira

Misija Grupe je učinkovito obavljanje komunalnih i uslužnih gradskih servisa, odgovornim korporativnim poslovanjem, orientiranim na postizanje i zadržavanje zadovoljstva svih uključenih nositelja interesa.

Vizija Grupe je postati sinonim ugodnog, organiziranog i zdravog življenja u Zagrebu, primjer izvrsnosti u pružanju javnih usluga te pokretač, promicatelj i nositelj poslovnog razvoja Grada Zagreba i Republike Hrvatske.

Trajno opredjeljenje za korporativnu odgovornost i poslovnu izvrsnost s ciljem postizanja optimalne kombinacije cijene i kvalitete usluga, operativne efikasnosti, unaprjeđenja ugodnosti gradskog života te zadovoljstva korisnika, radnika, vlasnika, društvene i poslovne zajednice temeljne su vrijednosti Grupe.

U skladu s elementima strateškog okvira oblikovane su izjave o misiji i viziji.

Izjava o misiji:

Omogućavamo Zagrepčanima zdrav, ugodan i siguran obiteljski život. Svaki dan.

Izjava o viziji:

Biti pouzdan član zagrebačkih obitelji i pozitivna energija gradskog života.

Ključni cilj poslovanja u srednjoročnom razdoblju je stvaranje preduvjeta, a zatim generiranje održivog rasta Grupe te oslobođanje bilančnog potencijala za fokusirano investiranje.

2. Korporativno upravljanje

Grupa pripada zatvorenom sustavu korporativnog upravljanja, u kojem su aktivirani svi mehanizmi svojstveni za trgovačka društava s ograničenom odgovornošću.

2.1. Upravna tijela društva Zagrebački holding d.o.o. i ovisnih društava

Uprava

Članovi Uprave Zagrebačkog holdinga d.o.o. tijekom 2013. godine bili su:

od 1.7.2013.

Slobodan Ljubičić, dipl. polit.	predsjednik Uprave	od 1.7.2013.
Daniela Franić, dipl.iur.	članica Uprave	od 1.7.2013.
dr.sc. Ante Samodol	član Uprave	od 1.7.2013.
dr.sc. Ivan Tolić	član Uprave	od 1.7.2013.
mr.sc. Zdenko Milas	član Uprave	od 2.7.2013.
Darija Jurica Vuković, dipl oecc.	članica Uprave	od 17.8.2013.
Nike Nodilo Lakoš, dipl.iur.	članica Uprave	od 17.8.2013.

do 30.6.2013.

Ivo Čović, dipl. ing.	predsjednik Uprave	do 30.6.2013.
Vlasta Pavić, dipl.iur.	članica Uprave	do 30.6.2013.
mr. sc. Alenka Košića Čičin-Šain	članica Uprave	do 30.6.2013.
mr. sc. Tomislav Čulo	član Uprave	do 30.6.2013.

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora Zagrebačkog holdinga d.o.o. tijekom 2013. godine bili su:

od 1.7.2013.

prof. dr. sc. Vlado Leko	predsjednik	do 21. listopada 2013.
prof. dr. sc. Mirna Šitum	zamjenica predsjednika	
akademkinja Vida Demarin, prof.dr.sc.	članica	
Davor Štern, dipl. ing.	član	
Ivan Šikić, dipl. ing.	član	
prof. dr. sc. Gojko Bežovan	član	
dr.sc. Maruška Vizek	članica	
doc. dr.sc. Hrvoje Šimović	član	
predstavnik zaposlenika nije izabran		

do 30.6.2013.

dr.sc. Mato Crkvenac	predsjednik
dr.sc. Maruška Vizek	zamjenica predsjednika
dr.sc. Hrvoje Šimović	član
prof. dr. sc. Nina Tepeš	članica
predstavnik zaposlenika nije izabran	

Skupština Društva

Članovi Skupštine Zagrebačkog holdinga d.o.o. tijekom 2013. godine bili su:

od 19.6.2013.

Milan Bandić, dipl. polit.

dr.sc. Sandra Švaljek

Slavko Kojić, dipl.oecc.

do 19.6.2013.

dr.sc. Mihaela Grubišić Šeba

dr.sc. Đurđica Jurić

dr.sc. Viktor Gotovac

Ovisna društva i javna ustanova

Direktori ovisnih društava i javne ustanove u vlasništvu Zagrebačkog holdinga d.o.o. tijekom 2013. godine bili su:

Ovisno društvo	Direktor društva na 31. prosinca 2013.
Gradska plinara Zagreb d.o.o.	Ante Dodig
Gradska plinara Zagreb-Opskrba d.o.o.	Miroslav Jerković
Zagreb plakat d.o.o.	Bosiljka Grbašić, Lovorko Mamić
Zagreb arena d.o.o.	Tomislav Pervan
Gradska ljekarna Zagreb	Mila Bucalić
Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o.	Joško Jakelić
Vodoopskrba i odvodnja d.o.o.	Štefica Mihalic
AGM d.o.o.	Svetlana Dizdar
Zagrebačka stanogradnja d.o.o.	Daniela Franić
Centar d.o.o.*	Andelko Latinčić

*poslovni udio je prenesen s danom 31. prosinca 2013. godine dok je kontrola upravljanja društvom preuzeta početkom 2014. godine

2.2. Odnos s interesno-utjecajnim skupinama

Glavne interesno-utjecajne skupine s kojima je Grupa povezana i ostvaruje interakcije su: građani, gospodarstvo i razne ustanove kao korisnici usluga, radnici/zaposlenici, Grad Zagreb, dobavljači, finansijske institucije i mediji. Obzirom na komunalne djelatnosti Grupe, njen rad od vitalnog je značaja za Grad Zagreb, što dodatno ističe ukupnu odgovornost Grupe.

U sklopu odnosa s interesno-utjecajnim skupinama, mogu se izdvojiti ključne aktivnosti: pružanje kvalitetnih usluga Grupe svim korisnicima i komunikacija sa korisnicima, educiranje i stručno usavršavanje radnika, osiguravanje sigurnih uvjeta i zaštite na radu, sindikalno djelovanje, Etičko povjerenstvo te zaštita potrošača kroz etabriranje Povjerenstava na razini Grupe i entiteta. Područje sukoba interesa je također regulirano, a uspostavljena je i interna kontrola koja doprinosi jačanju osobne i poslovne odgovornosti.

U 2013. godini poboljšanja su napravljena u ukupnoj transparentnosti rada Grupe kao javnog servisa, ali i u dostupnosti javnosti. Važnost odnosa sa svim interesno-utjecajnim skupinama prepoznaje se i kroz uspostavljenu interaktivnu, formalnu i neformalnu komunikaciju sa svima njima. Ovakva komunikacija omogućava postavljanje pitanja, izražavanje mišljenja i raspravljanje o njima relevantnim temama. Posebni doprinos u tome ima Centar za korisnike u Ulici grada Vukovara 41, koji je u funkciji članova Grupe i koji je naišao na odličan prijem kod korisnika usluga.

Opredjeljenjem za informacijsku transparentnost, Grupa utječe na svoju reputaciju u odnosima sa svim interesnim skupinama. Stoga se posebna pažnja posvećuje redovitom izvještavanju na razini Grupe, koje podrazumijeva dostupnost uz potpunu usklađenost izvještavanja prema zahtjevima Zakona o računovodstvu, Zakona o javnoj nabavi te Antikorupcijskom programu, s posebnim osvrtom na izvještaje iz područja društvene odgovornosti.

Na svojim internet stranicama Grupa osigurava pristup svim relevantnim informacijama iz područja svog djelovanja.

3. Korporativna održivost i odgovornost

U izvršenju svoje temeljne zadaće: učinkovitog i trajnog obavljanja komunalnih i uslužnih djelatnosti uz maksimalnu zaštitu okoliša i zaštitu javnog interesa lokalne zajednice, takvo dvojako određenje ciljeva nastoji se optimalno inkorporirati u strategiju Grupe na način koji će joj omogućiti djelovanje u interesu svih relevantnih nositelja interesa. Stoga je za Grupu od izuzetnog značaja opredjeljenje prema održivom razvoju na organizacijskoj razini, tzv. korporativnoj održivosti. Radi se o modelu upravljanja koji je orijentiran kratkoročnim i dugoročnim ekonomskim, ekološkim i društvenim performansama.

Šira perspektiva odgovornosti podrazumijeva odgovorno korporativno djelovanje, koje obuhvaća i zonu neekonomске odgovornosti, poput etičke i društvene odgovornosti, stoga su, pored misije i u ostvarivanje poslovnih ciljeva Grupe ugrađena načela održivog razvoja i odgovornog društvenog ponašanja. Grupa drži da društveno odgovorna praksa, unutar same Grupe, uključuje radnike i odnosi se na područja kao što su investiranje u ljudski kapital, zdravlje i sigurnost te upravljanje promjenama. Odgovorna praksa u sferi zaštite okoliša odnosi se uglavnom na upravljanje prirodnim resursima koji se upotrebljavaju u proizvodnji.

Premda core business Grupe čine komunalne djelatnosti, ona obavlja i druge djelatnosti od javnog interesa, te ju karakterizira snažna povezanost finansijskih i nefinansijskih ciljeva i interesa šire društvene zajednice unutar koje djeluje.

U izvršenju svoje temeljne zadaće: učinkovitog i trajnog obavljanja komunalnih i uslužnih djelatnosti uz maksimalnu zaštitu okoliša i zaštitu javnog interesa Grada Zagreba, određenje ciljeva nastoji se optimalno inkorporirati u strategiju Grupe na način koji će joj omogućiti djelovanje u interesu svih korisnika usluga Grupe. Stoga je za Grupu od izuzetnog značaja opredjeljenje prema korporativnoj održivosti. Radi se o modelu upravljanja koji se rukovodi kratkoročnim i dugoročnim ekonomskim i ekološkim ciljevima kao i javnom interesu Grada Zagreba, kao svog osnivača.

Šira perspektiva odgovornosti podrazumijeva odgovorno korporativno djelovanje, koje obuhvaća i zonu neekonomске odgovornosti, poput etičke i društvene odgovornosti, stoga su, pored misije i u ostvarivanje poslovnih ciljeva Grupe ugrađena načela održivog razvoja i odgovornog društvenog ponašanja. Grupa drži da društveno odgovorna praksa, unutar sastavnica Grupe, uključuje radnike i odnosi se na područja kao što su investiranje u ljudski kapital, zdravlje i sigurnost te upravljanje promjenama. Odgovorna praksa u sferi zaštite okoliša odnosi se uglavnom na način upravljanja resursima da nemaju štetne utjecaje na okoliš te redovito izvještavanje nadležnih ustanova o stanju okoliša u Grupi.

3.1. Društveno odgovorno poslovanje

Društveno odgovorno poslovanje prepoznaće se kroz prakticiranje dobrovoljnih praksi u šest osnovnih područja: ekonomска održivost, uključenost društveno odgovornog poslovanja u poslovnu strategiju, radna okolina, zaštita okoliša, tržišni odnosi i odnosi sa zajednicom.

Budući su djelatnosti Grupe od temeljnog značaja za Grad Zagreb, kvaliteta pruženih usluga i izbor tehnologija izravno utječe na kakvoću i standard života svih stanovnika grada, što Grupu čini dodatno odgovornom za dosljedno promicanje društveno odgovornog poslovanja, kako u odnosu prema vanjskim korisnicima tako i poticanjem odgovornog ponašanja i socijalnog dijaloga prema vlastitim radnicima.

Stoga se sustavno nastoje povećati standardi odgovornog društvenog razvoja, zaštite okoliša te poštivanje ljudskih prava unutar samih društava Grupe te proširiti socijalni dijalog, stjecanje vještina, jednake mogućnosti, predviđanja i upravljanja promjenama. Područje ljudskih prava je složeno i obuhvaća političke, pravne i moralne dimenzije. Pored poštivanja ljudskih prava tu spada poštivanje radnih standarda i radnog prava, a obuhvaća i elemente zaštite okoliša. Unutar društvenog odgovornog poslovanja vodi se i borba protiv korupcije te projekti povećanja transparentnosti poslovanja.

Primjenjujući vanjsku i unutarnju dimenziju društveno odgovornog poslovanja prema svim svojim nositeljima interesa, uz nultu stopu tolerancije svakog oblika neetičnog i koruptivnog ponašanja, Grupa pridaje veliku pažnju dvjema najvećim interesnim skupinama – korisnicima usluga i radnicima.

3.1.1. Odgovornost prema korisnicima usluga i široj društvenoj zajednici

U cilju postizanja odgovornog, profesionalnog, etičnog i transparentnog poslovanja u cijelosti se primjenjuje Etički kodeks koji sadržava osnovne smjernice i pravila etičkog ponašanja svih radnika, kao i Antikorupcijski program.

Svi postupci javne nabave Grupe tijekom 2013. godine provedeni su transparentno i učinkovito. Služba za nabavu objedinjeno za Grupu je u 2013. godini donijela ukupno 8.284 odluke od čega 7.710 odluka o odabiru i 574 odluke o poništenju na koje su ponuditelji imali pravo žalbe. Svoje pravo na žalbu ponuditelji su iskoristili u 38 slučajeva, te su uložili žalbe na različite faze postupka javne nabave, što je za 10 slučajeva manje nego u 2012. godini kada je izjavljeno 48 žalbi. Od svih uloženih žalbi Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave je 29 rješila u korist Društva a 9 u korist žalitelja.

Grupa Zagrebački holding djeluje u javnom interesu. Stoga je u cilju osiguranja odgovornog, profesionalnog, etičnog i transparentnog poslovanja donesen Etički kodeks koji sadržava osnovne smjernice i pravila etičkog ponašanja svih zaposlenika. Etičko povjerenstvo, osnovano 2011. godine, nastavilo je s radom i u 2013. godini. Svi korisnici usluga, poslovni partneri i radnici Grupe, uz osiguranje zaštite privatnosti, pisanim ili elektroničkim putem Etičkom povjerenstvu mogu prijaviti nezakonito i/ili neetično postupanje u poslovanju. Sve zaprimljene prijave nepravilnosti dodatno se provjeravaju te se o konačnom zaključku povratno obavještava prijavitelj, odnosno ukoliko je došlo do povrede Etičkog kodeksa, obavijest o tome upućuje se poslodavcu.

Upravo zbog osiguranja neposredne komunikacije s korisnicima usluga Grupe poseban značaj ima Centar za korisnike. Tu korisnici na jednom mjestu mogu dobiti sve potrebne informacije o svim uslugama Grupe te plaćati račune komunalnih usluga bez naknade. Postoji poseban prostor za reklamacije gdje se mogu uložiti pismene i usmene primjedbe i reklamacije na račune ili neku drugu uslugu Grupe.

Zaštita potrošača Grupe osigurana je kroz rad Povjerenstva za reklamacije potrošača. Reklamacije potrošača u prvom stupnju rješavaju, u podružnicama i ovisnim društvima, posebno ustrojena povjerenstva koja razmatraju pritužbe na usluge koje pruža pojedina podružnica ili ovisno društvo. Donošenjem Pravilnika za reklamacije potrošača utemeljeno je Povjerenstvo na razini Grupe te je osigurano dvostupanjsko odlučivanje, čime je zaštita potrošača od mogućih zlouporaba dignuta na višu razinu. Nepristranost ovog Povjerenstva dodatno je osigurana time što su u njegovo članstvo, uz radnike Grupe, imenovani i predstavnici udruga za zaštitu potrošača.

Dio nastojanja Grupe da doprinese boljitu zajednice u kojoj živimo i radimo predstavlja i sustav financijskih i naturalnih potpora organizacijama građanskog društva, prema mogućnostima. U suradnji s mjesnom samoupravom i organizacijama građanskog društva Grupa teži uravnotežiti zahtjeve za unaprjeđenjem kvalitete života, ostvarenjem socijalne dobrobiti te efikasnim i isplativim poslovanjem komunalnih službi.

3.1.2. Odgovornost prema radnicima

Uz brigu o zadovoljstvu korisnika uslugama, Grupa posebnu pozornost posvećuje i dobrobiti svojih radnika. Radnici su najveća vrijednost i imaju središnju ulogu u izgradnji učinkovitog sustava Grupe koja svojim potencijalima omogućuje građanima i gospodarstvu grada Zagreba kvalitetnu uslugu. Na dan 31. prosinca 2013. godine Grupa je zapošljavala 12.229 radnika, što predstavlja smanjenje za 346 radnika u odnosu na stanje zaposlenih na 31. prosinca 2012. godine kada je bilo zaposleno 12.575 radnika.

U društвima Grupe djeluje 28 sindikata uključenih u donošenje i praćenje primjene Temeljnog kolektivnog ugovora kojim su detaljno utvrđena prava i obveze radnika.

Tijekom 2013. vođeni su pregovori sa pregovaračkim odborom sindikata o promjenama Temeljnog kolektivnog ugovora u svrhu racionalizacije troškova poslovanja, koji su dovršeni sklapanjem Dodatka V. Temeljnog kolektivnom ugovoru dana 30. srpnja 2013. godine.

Poštuju se odredbe Zakona o radu kojima je utvrđena obveza izvještavanja o svim pitanjima osobito važnim za gospodarski i socijalni položaj radnika, obveza savjetovanja prije donošenja odluke važne za položaj radnika, odnosno suodlučivanja s radničkim vijećem, odnosno sindikalnim povjerenikom. Dio navedenih odredbi inkorporirane su u interne akte članica Grupe, razvijajući na taj način partnerski odnos sa sindikatima odnosno radničkim vijećima koji su ustrojeni i djeluju unutar sastavnica Grupe.

Osobita pozornost posvećuje se zaštiti i promicanju prava osoba s invaliditetom. Javni gradski prijevoz nabavom niskopodnih vozila prilagođen je svim kategorijama korisnika. Stotine radnika Grupe, s različitim stupnjevima invaliditeta, svakodnevno uspješno sudjeluje u zahtjevnim i raznolikim aktivnostima svih sastavnica Grupe.

Grupa nastoji za svoje radnike osigurati kontinuirano usavršavanje i dodatno obrazovanje radi povećanja efikasnosti. Redovito se provode i mjere zaštite kako bi se umanjio ili posve uklonio rizik koji se pojavljuje tijekom radnih aktivnosti, kako za zdravlje radnika tako i za radni okoliš.

3.1.3. Zaštita okoliša

U skladu s načelima održivog razvoja, Grupa provodi i razvija politiku upravljanja okolišem. Sustav upravljanja kvalitetom i gospodarenja okolišem zasnovan je na zahtjevima međunarodnih normi HRN EN ISO 9001:2000 i ISO 14001:2004.

Različitim aktivnostima potencira se odgovoran odnos prema okolišu, kao što je postavljanje spremnika za odvojeno prikupljanje različitog otpada, akcije odvoza glomaznog i ostalog otpada, uspostava reciklažnih dvorišta te odvozom iskoristivog, ali i potencijalno opasnog otpada s divljih odlagališta.

Kontinuiranim saniranjem odlagališta otpada (smetlišta) Jakuševec i tijekom 2013. godine, sprječeno je daljnje zagađivanje izvorišta pitke vode te se uz navedeno, čistilo podzemlje odlagališta od prijašnjih zagađenja.

Zaštiti okoliša u 2013. godini doprinosi kontinuirani sustav monitoringa kvalitete rada novog, uređenog odlagališta, koji obuhvaća praćenje kakvoće zraka na imisijskoj postaji u naselju Jakuševec, kemijsku analizu podzemnih voda na 11 piezometara, praćenje kakvoće procjednih i oborinskih voda, svakodnevno praćenje meteoroloških parametara, praćenje slijeganja tijela odlagališta te upravljanje interventnim crpnim sustavom čime se osigurava zaštita budućeg crpilišta pitke vode Črnivec od onečišćenja. Rješenjem Ministarstva zaštite okoliša i prirode iz listopada 2013. godine, od 21.10.2013. na odlagalište Jakuševec odlaže se isključivo miješani komunalni otpad grada Zagreba, HB-ključnog broja 20 03 01.

Grupa preko ZET-a i Čistoće nastavlja i u 2013. primjenjivati rezultate i iskustva stečena na projektu CIVITAS-ELAN, u smislu ispitivanja mogućnosti korištenja čistih goriva: bio-dizel u podružnici Čistoća i prirodni plin u podružnici ZET. Projekt u koji su bili uključeni, pored Zagreba i gradovi Brno, Gent, Porto i Ljubljana, polučio je nova rješenja u gradskome prometu za primjenu čistih i energetski učinkovitih tehnologija te ponašanje u skladu s načelima održivog razvoja, koja se sustavno primjenjuju. U 2013. godini provedena je finansijska revizija projekta od strane Europske komisije bez ikakve primjedbe.

Grupa sudjeluje u projektima EU Clean Fleets i Urban Biogas, kao partner drugim članicama i/ili kompanijama koje su glavni nosioci projekata, te samostalno u svojstvu koordinatora sa projektom „Bin2Grid“.

Projekt Clean Fleets je projekt iz programa CIP IEE 2011. u kojem sudjeluje još 12 partnera iz 9 zemalja. Projekt se temelji na "Clean Vehicles Directive" (Direktivi ekoloških vozila). Cilj projekta je pomoći javnim vlastima i tvrtkama koje opslužuju javni prijevoz u odabiru ekološki najpovoljnijih i energetski najučinkovitijih vozila (kriteriji su energetska potrošnja vozila i emisija CO₂ i drugih štetnih plinova) i

premoščivanju postojećih barijera za primjenu ove direktive (tehničke, zakonske, finansijske, organizacijske i sl.).

Tijekom 2013. godine održane su nacionalne i međunarodne radionice sa ciljem promocije energetski učinkovitijih vozila, kao i edukacije sudionika o implementaciji direktive o tenderima javne nabave. U 2013. godini kreiran je izvještaj „Clean business report“ namijenjen voditeljima voznih parkova, koji predstavlja bazu podataka iz svih partnerskih gradova sa ciljem ocjenjivanja potreba za nabavkom takvih vozila.

Projekt Urban Biogas ili Gradski otpad za proizvodnju bioplina te korištenje biometana za utiskivanje u plinsku mrežu i promet u urbanim sredinama – je projekt iz programa CIP IEE započet u 2010. sa nastavkom razvoja i u 2013. godini. Uz Grupu u projektu sudjeluje 5 partnera iz 5 zemalja. Cilj projekta je promovirati odvojeno skupljanje bio-otpada u urbanim sredinama u svrhu korištenja bioplina kao zamjena za zemni plin ili u transportu kao biogorivo. Kroz ovaj projekt tijekom 2013. godine izrađeni su koncepti gospodarenja otpadom u postupku proizvodnje bioplina i uporabe biometana. Za 2014. godinu predviđene su aktivnosti uklapanja koncepata gospodarenja otpadom u razvojne strategije ciljanih gradova, te aktivnosti traženja potencijalnih investitora za izgradnju bio-plinskih postrojenja.

Grupa je preko Čistoće, kao koordinatora i idejnog začetnika prijavila projekt „Bin2Grid“ na posljednji IEE Call u 2013. godini. Cilj projekta je povećati udio obnovljivih izvora energije kroz uporabu bio-otpada iz hrane i pića, u skladu sa Strategijom Europe 2020. U projekt „Bin2Grid“ sudjeluje 7 partnera iz zemalja EU, sa predviđenim vremenskim trajanjem od tri godine.

Grupa permanentno inicira i sudjeluje u nizu edukativnih akcija o značenju ekoloških vrijednosti i održivom razvoju.

3.2. Očekivani razvoj Grupe

3.2.1. Razvojna usmjerenja Grupe

U uvjetima višegodišnje recesije i povećanja nezaposlenosti, Grupa poduzima aktivnosti radi prilagodbe svog poslovanja kriznim okolnostima, održanja i povećanja razine javnih usluga koje pruža i poboljšanja poslovnih performansi. Opadanje gospodarstva u okruženju i smanjena kupovna moć građanstva djeluju na pad potražnje za uslugama Grupe sa učincima na kretanje prihoda. Premda u 2013. godini nije ostvaren prognozirani zaokret u gospodarskim aktivnostima kroz rast bruto domaćeg proizvoda i zaustavljanje rasta nezaposlenosti, na razini Grupe je u drugoj polovici 2013. poduzeto niz aktivnosti na restrukturiranju poslovanja i financijskoj konsolidaciji Grupe, koje su činile statusne promjene sa ciljem stabiliziranja Grupe, prevladavanje krize likvidnosti, uravnoteženje računa prihoda i rashoda, poboljšanja položaja na financijskom tržištu, podizanja rejtinga Grupe i otvaranja razvojnih perspektiva.

Grupa je reorganizirana tako da su od 8. studenog 2013. odlukama vlasnika, formirana četiri trgovačka društva u sklopu Grupe (Vodoopskrba i odvodnja, Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo, AGM i Stanogradnja), a od 31. prosinca 2013. podružnica Upravljanje sportskim objektima je izdvojena u ustanovu u vlasništvu Grada.

U Grupi su identificirane sljedeće ključne skupine strateških aktivnosti kojima će se odrediti poslovna kretanja Grupe u narednom razdoblju:

- Konsolidacija poslovanja i ostvarenje pozitivnog poslovnog rezultata kroz pojačane aktivnosti na povećanju prihoda, kontroli troškova te dalnjim poboljšanjima u poslovno-upravljačkim procesima.
- Temeljem odluka Grada Zagreb kao osnivača Grupe i definiranjem njegovih preferencija i viđenjem uloge Grupe u pružanju javnih usluga i dobara građanima nastavit će se aktivnosti reorganizacije i restrukturiranja Grupe, kroz daljnje izdvajanje djelatnosti koje nisu striktno komunalne te drugačije statusno uređenje javnog gradskog prijevoznika.
- Nakon pridruživanja Hrvatske Europskoj uniji intenzivirano je u sklopu Grupe definiranje projekata za apliciranje sredstava iz strukturalnih i kohezijskog fonda EU u suradnji sa lokalnom samoupravom i nadležnim ministarstvima.
- Dugoročno održiv razvoj Grupe temelji se na ulaganju u nove razvojne projekte koji će dovoditi do rasta kvalitete usluga građanima i poduzetništvu, napretka gradske infrastrukture, ponude novih usluga i dobara te biti generator razvoja Grada Zagreba i šire regije (gospodarenje otpadom, vodoopskrba i odvodnja, energetska održivost, digitalna infrastruktura itd).

Razvojni cilj Grupe je povećanje kvalitete i opsega javnih usluga na dobrobit građana, gospodarstva i lokalne uprave i samouprave Grada Zagreba, podižući standard građana, konkurentnost gradskog gospodarstva, kao i reputaciju Grada Zagreba u odnosu na druge gradove. U realizaciji navedenog cilja Grupa se rukovodi ujedno i potrebom zadovoljenja javnih interesa i održivom profitabilnošću, pri čemu je ključno upravljanje troškovima, unaprjeđenje poslovnih procesa te promišljeno ulaganje u razvoj novih i podizanje kvalitete postojećih usluga.

3.2.2. Razvojni projekti

Istraživačke i razvojne aktivnosti povećavaju kvalitetu postojećih usluga i učinkovitost poslovanja, stoga Grupa kontinuirano, prema finansijskim mogućnostima investicijskog potencijala, ulaže u inoviranje ponude i unaprjeđenje kvalitete svojih usluga i primjenu novih tehnologija.

Nakon višegodišnje faze usmjerenja ulaganja u nekretnine i obnovu javnog prijevoza u visokim iznosima i na osnovu zaduženja, u aktualnim uvjetima oskudno dostupnih vlastitih sredstava, investicije su prilagođene realnim izvorima financiranja te bi trebale rezultirati, temeljem parametara opravdanosti, efikasnijom alokacijom i sigurnijim povratima. Investicije u komunalne djelatnosti i ljudske resurse odabrane su kao prioriteti i čine temelj o čijoj efikasnosti ovisi budući razvoj Grupe.

Pridruživanjem Hrvatske Europskoj uniji otvara se mogućnost šireg korištenja sredstava iz strukturnih i kohezijskog fonda EU. Primarna područja u kojima Grupa priprema svoje projekte su: zaštita okoliša i gospodarenje otpadom, projekti vodno komunalne infrastrukture, energetska učinkovitost i obnovljiva energija, prometni sektor i čisti javni prijevoz.

Ususret tome, Grupa radi na podizanju apsorpcijskih kapaciteta ljudskih resursa kroz edukacije o pripremama i provedbi EU projekata, na poticanju suradnje sa nadležnim gradskim i državnim tijelima, a sve kako bi se čim prije pripremile strateške gradske podloge, ali i nacionalne koje će generirati tj. identificirati potrebe u pojedinim sektorima i projekte staviti na Operativne programe za finansijsku perspektivu 2014 – 2020. Projekti koji se pripremaju su u skladu sa razvojnim prioritetima EU, odnosno strategijom EU 2020:

- **Program Promet**

Preduvjet za kandidiranje projekata iz prometnog segmenta je izrada dva dokumenta: Strategija prometnog razvitka RH iz kojeg proizlazi Operativni program Promet 2014-2020 te Strategija prometa Grada Zagreba za razdoblje 2014-2020. Grupa je uključena u pripremu navedenih dokumenata.

Budući da je za sve infrastrukturne projekte pri kandidiranju nužno imati gradsku strategiju, Grupa radi i na projekatima koji se ne tiču isključivo infrastrukture kao što su: *Kupnja autobusa na pogon CNG, Rekonstrukcija i modernizacija tramvajske energetske mreže, Automatsko brojanje putnika, Istraživanje problematike sučelja kotača i tračnica (kolosijeka) na mreži tramvajske pruge Grada Zagreba, SCADA - sustav daljinskog nadzora i upravljanja ispravljačkim stanicama i kontaktnom mrežom tramvajskog prometa*. Navedeni projekti su prijavljeni na javni poziv MRRFEU.

Projekt čisti promet u Gradu Zagrebu započet je kroz projekt Civitas Elan 2008. godine u kojem Grupa preko ZET-a i Čistoće sudjeluje u projektu financiranom od strane EU fondova. Grupa se u projekt uključila nabavom energetski učinkovitih i manje bučnih tramvaja, nabavom autobusa koji kao pogonsko gorivo koriste biodizel ili prirodni plin te nabavom vozila za odvoz otpada i čišćenje ulica na pogon biodizelom. Rezultat projekta već sada pokazuje zadovoljavajuće parametre kroz smanjenje onečišćenja zraka za 5% i smanjenje buke za 3-5 decibela. Projekt Civitas Elan službeno je završio u 10 mjesecu 2012. godine, ali su se u 2013. godini nastavila sustavno primjenjivati iskustva stečena na projektu.

Projekt Žičara Sljeme također nastavlja sa svojim razvojem u 2013. godini, s ciljem pripreme na javne pozive za dodjelu bespovratnih sredstava iz EU fondova. Projekt se očituje kroz: rekonstrukciju žičare Sljeme sa izgradnjom nove donje stanice sa javnom garažom i žičarom u dužini 4.907,49 metara sa gornjom postajom u rekonstruiranom postojećem objektu, izgradnjom javne garaže ispod okretišta tramvaja Dolje, rekonstrukcijom Gračanske ceste te izgradnjom autobusnog terminala s pješačkim nadhodnikom. Tijekom 2013. godine pristupilo se utvrđivanju položaja početne stanice i rješavanju imovinsko pravnih odnosa. Identificirani su osnovni preduvjeti koji se odnose na usklađbu i provedbu prostorno-tehničkih rješenja žičare, kroz prostorno plansku dokumentaciju, Prostorni plan parka prirode Medvednica i kroz Generalni urbanistički plan Grada Zagreba. Utvrđeni su prioriteti aktivnosti za 2014. godinu: prijavljivanje ponude za izradu studije izvedljivosti i prijavljivanje ponude za izradu tehničkog rješenja za pozicioniranje trase i objekata žičare u zoni okretišta tramvaja.

- **Program Okoliš**

Grupa svoje poslovanje na ovom području modelira i usklađuje sa direktivom EU kroz poslove standardizacije, kvalitete, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti.

U sklopu programa Okoliš financirati će se ulaganja u infrastrukturu za gospodarenje otpadom te poboljšanje sustava vodoopskrbe i odvodnje.

Tijekom 2013. godine pristupilo se izradi i izmjeni planova, programa i internih akata zaštite okoliša Grupe, u skladu sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom. U okviru tih poslovnih aktivnosti pokrenute su izmjene i dopune četverogodišnjeg Plana gospodarenja otpadom Grupe, koji se provodi i inkorporiran je u svim sastavnicama Grupe.

Nastavila se izrada i dostava podataka putem Registra za onečišćenje okoliša (ROO) na nivou operatera Grupe, koji se isporučuju Uredu za zaštitu okoliša Grada Zagreba i prema Agenciji za zaštitu okoliša na godišnjoj osnovi.

U 2013. nastavlja se realizacija i praćenje Projekta upravljanja okolišem kroz Postupak vođenja očevidenika o nastanku i tijeku otpada u svim dijelovima Grupe.

Također se tijekom godine ostvarivala kontinuirana suradnja s nadležnim gradskim tijelima, nadležnim Ministarstvom, Agencijom za zaštitu okoliša i Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.

Na području Gospodarenja otpadom preduvjet za realizaciju svih projekata Grupe koji bi se financirali sredstvima fondova EU jest usvajanje Plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba kojega usvaja Gradska skupština. Prihvatanje Plana je od iznimne važnosti za Grupu, jer će definirati konkretnе ciljeve za Grad Zagreb te postupke provedbe, tehnologije tretmana otpada (kompostana, bioplín, spalionica) te izvore i način financiranja sustava koji iz Plana proizlazi. U 2013. godini održane su javne rasprave na prijedlog nacrta plana gospodarenja otpadom.

Grupa je pokrenula niz aktivnosti za projekte iz domene vodno komunalne infrastrukture tj. rekonstrukcije i izgradnje dijela sustava vodoopskrbe i odvodnje u Gradu Zagrebu. Navedeni projekti se pripremaju za financiranje iz fondova EU u programskom razdoblju 2014-2020.

U 2013. godini pokrenut je Projekt Zagreb - razvoj sustava vodoopskrbe i odvodnje, indikativne vrijednosti investicije preko 150 milijuna EUR-a, koji predstavlja najveći infrastrukturnih projekt u Gradu Zagrebu, kroz koji će se stara infrastruktura zamijeniti novom, te će se spojiti određena područja na sustave vodovoda i odvodnje koja još nisu spojena. Projektom je predviđeno smanjivanje gubitaka vode, kojim se upravlja tzv. DMA zonama (District meter area zone - predstavljaju ograničena vodoopskrbna područja u kojima se kontinuirano mjeri potrošnja kroz mjerjenje protoka u

cjevodima koji napajaju tu zonu). U okviru ovoga projekta sklopljen je tripartitni sporazum o sufinanciranju izrade studijsko projektne dokumentacije za prijavu projekta "Projekt Zagreb-razvoj sustava vodoopskrbe i odvodnje" na natječaje za dodjelu sredstava iz EU fondova. Ugovorene strane toga sporazuma su Hrvatske vode, Grad Zagreb i Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Temeljem javnog natječaja odabran je najpovoljniji ponuditelj za izradu projektne dokumentacije.

- **Ulaganje u ICT infrastrukturu – Uspostava visokoučinkovite, pouzdane i sigurne informatičke i telekomunikacijske potpore poslovanju tvrtke**

U okolnostima kada je u okviru Grupe opala razina investicijskih ulaganja u ICT, i dalje se tijekom 2013. godine vodilo računa o uspostavi visokoučinkovite, pouzdane i sigurne informatičke i telekomunikacijske potpore poslovanju u cilju omogućavanja trajnog smanjenja troškova poslovanja.

Konkretno, nastavljen je rad na tri najvažnija područja:

- konsolidacija ICT sustava na razini Grupe,
- razvoj jedinstvenog datacentra i
- konsolidacija aplikativne potpore.

Temeljem definiranog plana, dovršena je prva faza izgradnje i proširenja kapaciteta središnjeg podatkovnog centra Grupe koji djeluje kao jedinstveni centar za pružanje usluga svim korisnicima ICT sustava, čime se dodatno utjecalo na daljnje smanjenje i optimizaciju troškova upravljanja i održavanja različitih sustava te se omogućila daljnja konsolidacija sastavnica Grupe u sklopu jedinstvenog datacentra.

Nadalje, aktivno se radilo na nizu projekata od kojih je najvažnije spomenuti uvođenje jedinstvene aplikativne potpore za potrebe kadrovske evidencije i jedinstvenog obračuna plaća, kao i standardiziranje i uvođenje sustava za upravljanje dokumentima u sve članice Grupe. Realizacija navedenih projekata podloga su za postizanje strateških ciljeva Grupe, učinkovitiju kontrolu i iskorištavanje korporativnih resursa Grupe te izgradnju kompetitivnih prednosti.

- **Ulaganje u poslovnu infrastrukturu - Izgradnja svjetlovodne distribucijske mreže u gradu Zagrebu**

Podružnica Zagrebački digitalni grad priprema realizaciju projekta Zagreb UltraNet. Navedeni infrastrukturni projekt izgradnje suvremene telekomunikacijske mreže na području cijelog grada Zagreba će omogućiti svim građanima grada Zagreba, kao i poslovnom sektoru korištenje naprednih informacijsko-komunikacijskih (telekomunikacijskih) usluga pod jednakim uvjetima i po prihvatljivim cijenama. Ovaj projekt je baziran na uporabi suvremenih svjetlovodnih/ optičkih kabela koji zauzimaju manji prostor, ekološki su, dugotrajni i tehnički neusporedivo napredniji od dosadašnjih tehnologija. Projekt se planira sufinancirati iz EU fondova. Kao dio ovog projekta u tijeku je realizacija izgradnje svjetlovodne mreže u naselju Vrbani III (pilot projekt izgradnje mreže u dijelu grada), kao i predinvesticijske aktivnosti koje će se iskoristiti za sufinanciranje projekta iz EU fondova. Pored navedenog, podružnica aktivno radi na proširenju i razvoju postojeće DTK mreže grada Zagreba.

4. Rezultat poslovanja i finansijska izvješća Grupe

Rezultat poslovanja Grupe prikazan je izvještajem o sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2013. godine dok je finansijsko stanje Grupe za 2013. godinu prikazano izvještajem o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2013. godine. U nastavku je prikazan skraćeni izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti i skraćeni izvještaj o finansijskom položaju Grupe s iskazanim najvažnijim stavkama.

U studenom 2013. godine prema Planu podjele društva Zagrebački holding d.o.o. izdvojene su četiri poslovne cjeline: opskrba vodom (podružnica Vodoopskrba i odvodnja), upravljanje objektima (podružnica Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo), gradnja i prodaja stanova (dio podružnice Stanogradnja) te izdavačka djelatnost (podružnica AGM), u četiri nova trgovačka društva. Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu (broj Tt-13/25472-2) od 8. studenoga 2013. godine u Sudski je registar proveden upis podjele društva Zagrebački holding d.o.o. odvajanjem s osnivanjem novih društava: Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o., Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagrebačka stanogradnja d.o.o. i AGM d.o.o.

4.1. Financijska izvješća

4.1.1. Izvještaj o sve obuhvatnoj dobiti

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. -2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Poslovni prihodi	6.126.203	5.552.477	10,33%
Poslovni rashodi	5.725.994	5.551.420	3,14%
Financijski prihodi	486.316	66.256	633,99%
Financijski rashodi	792.711	403.309	96,55%
Ukupni prihodi	6.612.519	5.618.733	17,69%
Ukupni rashodi	6.518.705	5.954.729	9,47%
Dobit/ gubitak prije oporezivanja	93.814	(335.996)	(127,92%)
Porezni prihod/ rashod	(43.832)	(8.818)	397,09%
Dobit/ gubitak tekuće godine	49.982	(344.814)	(114,50%)
Ostala sveobuhvatna neto dobit (gubitak)	(112.711)	(127)	88.648,82%
Ukupna sveobuhvatna dobit / (gubitak) za godinu	(62.729)	(344.941)	(81,81%)

4.1.1.1. Prihodi

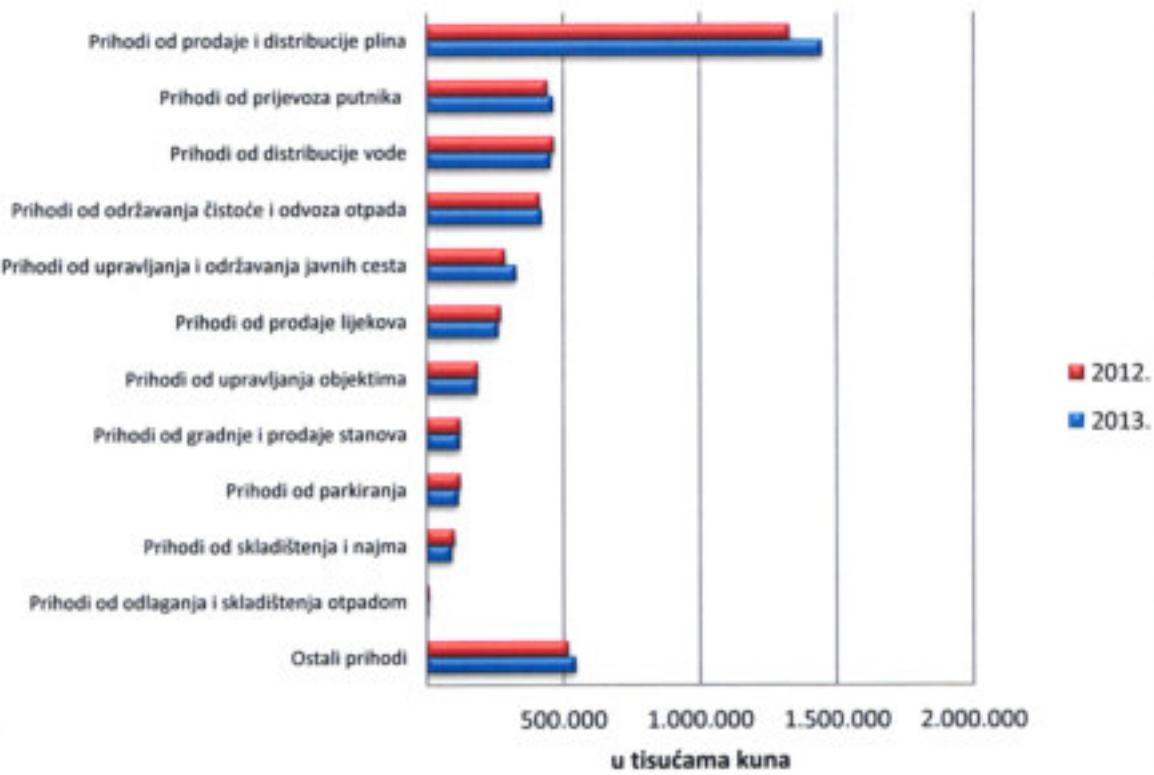
/i/ **Poslovni prihodi** u 2013. godini povećani su za 573.726 tisuća kuna u odnosu na 2012. godinu i prikazani su kako slijedi:

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. -2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Prihodi od prodaje	4.450.494	4.284.495	3,87%
Ostali poslovni prihodi	1.675.709	1.267.982	32,16%
Ukupno poslovni prihodi	6.126.203	5.552.477	10,33%

/i-1/ Povećanje prihoda od prodaje 2013. godine od 165.999 tisuća kuna u odnosu na 2012. godinu po poslovnim aktivnostima prikazano je kako slijedi:

Opis	2013.	2012.
	u 000 kn	u 000 kn
Prihodi od prodaje i distribucije plina	1.446.111	1.329.240
Prihodi od prijevoza putnika	464.111	443.796
Prihodi od distribucije vode	455.291	467.471
Prihodi od održavanja čistoće i odvoza otpada	423.003	415.526
Prihodi od upravljanja i održavanja javnih cesta	329.236	288.799
Prihodi od prodaje lijekova	262.808	272.195
Prihodi od upravljanja objektima	185.963	188.730
Prihodi od gradnje i prodaje stanova	122.519	124.117
Prihodi od parkiranja	116.525	123.716
Prihodi od skladištenja i najma	92.659	102.953
Prihodi od odlaganja i skladištenja otpadom	7.507	10.043
Ostali prihodi	544.761	517.909
Ukupno	4.450.494	4.284.495

Prihodi po poslovnim segmentima

Usporedni najznačajniji naturalni pokazatelji društava Gradska plinara Zagreb d.o.o., Gradska plinara Zagreb-Opskrba d.o.o., Vodoopskrbe i odvodnje (podružnica i društvo), te podružnica ZET i Čistoća prikazani su kako slijedi:

Podružnica/ ovisno društvo	Osnovne vrste usluga	Jedinica mjere	Ostvareno		Ostvareno
			I-XII. 2013.	I-XII. 2012.	Indeks 6/4/5
Gradska plinara Zagreb d.o.o.	Distribuirane količine prirodnog plina	kwh	4.070.744.953	3.895.608.400	104
Gradska plinara Zagreb-Opskrba d.o.o.	Opskrba prirodnim plinom	kwh	4.104.910.894	4.015.358.381	102
	Broj korisnika distribucijskog sustava	komad	289.550	273.517	106
Vodoopskrba i odvodnja (za razdoblje dok je bila u sastavu ZGH d.o.o. i kao novoosnovano društvo-VIO d.o.o.)	Isporučena voda	m ³	57.532.383	59.932.216	96
ZET	Utrošena voda za poslovne aktivnosti	m ³	1.411.656	1.625.989	87
	Pojedinačne karte - u vozilu	komad	1.072.958	648.839	165
	Pojedinačne karte - izvan vozila	komad	4.187.797	4.945.130	85
	Pojedinačne karte - M-prijevoz	komad	1.437.497	2.315.905	62
	Dnevne karte	komad	61.406	78.454	78
	Višednevni kuponi	komad	2.089	998	209
	Mjesečne pokazne karte	komad	516.537	535.198	97
	Mjesečne pokazne karte - Grad Zagreb	komad	100.884	98.427	102
	Godišnje pokazne karte	komad	48.601	46.393	105
	Godišnje pokazne karte - Grad Zagreb	komad	105.615	107.074	99
	Karte - uspinjača	komad	132.037	76.315	173
	Mjesečne pokazne karte - izdvojeni gradovi i općine	komad	66.983	59.501	113
	Godišnje pokazne karte - izdvojeni gradovi i općine	komad	3.350	3.286	102
Čistoća	Sakupljanje i odvoz komunalnog otpada				
	-prosječna i mjesecna zadužena površina	m ²	27.687.083	27.492.247	101
	Održavanje j.p.p.				
	-ručno čišćenje j.p.p.	m ²	830.688.000	853.476.000	97
	-strojno čišćenje j.p.p.	m ²	249.966.000	229.380.000	109
	-pranje j.p.p.	m ²	235.324.000	232.960.000	101
	Otpad odložen na deponije	t	272.794	271.341	101
	Odvjeno prikupljanje otpada	t	14.753	11.243	131

Povećanje distribuiranih količina prirodnog plina društva Gradska plinara Zagreb d.o.o. u 2013. godini, u odnosu na 2012. godinu, vezano je uz veću potrošnju uslijed dulje ogrjevne sezone u prvom polugodištu 2013. godine.

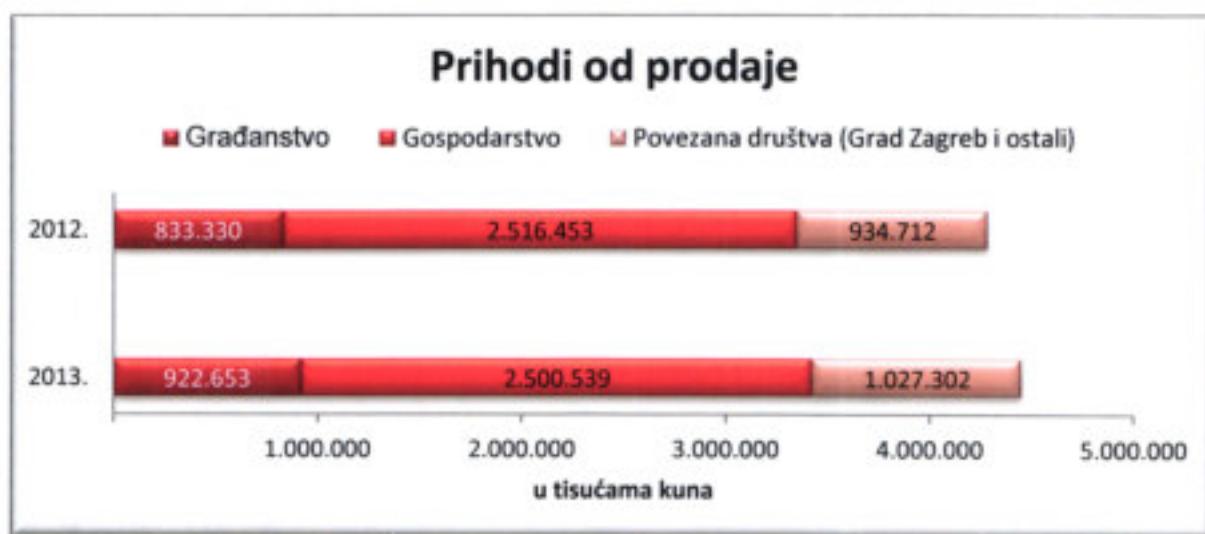
Društvo Gradska plinara Zagreb Opskrba d.o.o. je u 2013. godini, zbog otvaranja tržišta prirodnog plina, povećalo prodaju prirodnog plina na ostalim distribucijskim područjima izvan Grada Zagreba i okoline (šest jedinica lokalne samouprave: Grada Zaprešića i Velike Gorice, općina: Dubravica, Marija Gorica, Pušća i Brdovec). Navedeno povećanje prvenstveno se odnosi na područje Grada Bjelovara uslijed preuzimanja kupca na distribucijskom području Elektrometala – distribucije plina d.o.o., Bjelovar.

U tablici iznad prikazani podaci za Vodoopskrbu i odvodnju obuhvaćaju poslovanje podružnice Vodoopskrba i odvodnja (dok je bila u sastavu društva Zagrebački holding d.o.o.- za jedanaest mjeseci 2013. godine) i poslovanje trgovackog društva Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. (u prosincu 2013. godine). Pad isporučenih količina vode rezultat je cijelokupne gospodarske situacije u 2013. godini, koja kao i ranijih godina utječe na trend smanjenja količina isporučenih količina vode (godišnji pad isporučenih količina vode iznosi prosječno 2,3 %).

Ukupan broj prodanih karata podružnice ZET u 2013. godini, u odnosu na 2012. godinu, smanjen je iz razloga što se smanjio broj pojedinačnih karta kupljenih putem SMS-a (usluga M-prijevoz) za 38% (gotovo 900 tisuća komada uslijed ukidanja ove usluge od 1. kolovoza 2013. godine), odnosno ukupan broj prodanih pojedinačnih karata se smanjio za 15%. S druge strane, podružnica ZET bilježi povećanje broja prodanih godišnjih karta za 4,8% (bez Odluke o socijalnoj skrbi), što je i strateški cilj podružnice - da se građani preorijentiraju na kupnju godišnjih karata. Ukupan broj prodanih godišnjih karata je porastao za 3,5%. Značajan pad prodaje zabilježen je kod prodaje dnevnih karata - 22%, ali s druge strane, povećana je prodaja višednevnih kupona za 109%, iz čega proizlazi da su se građani/ gosti preorijentirali na višednevne kupone zbog njihove isplativosti.

Struktura prihoda od prodaje u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu prikazana je kako slijedi:

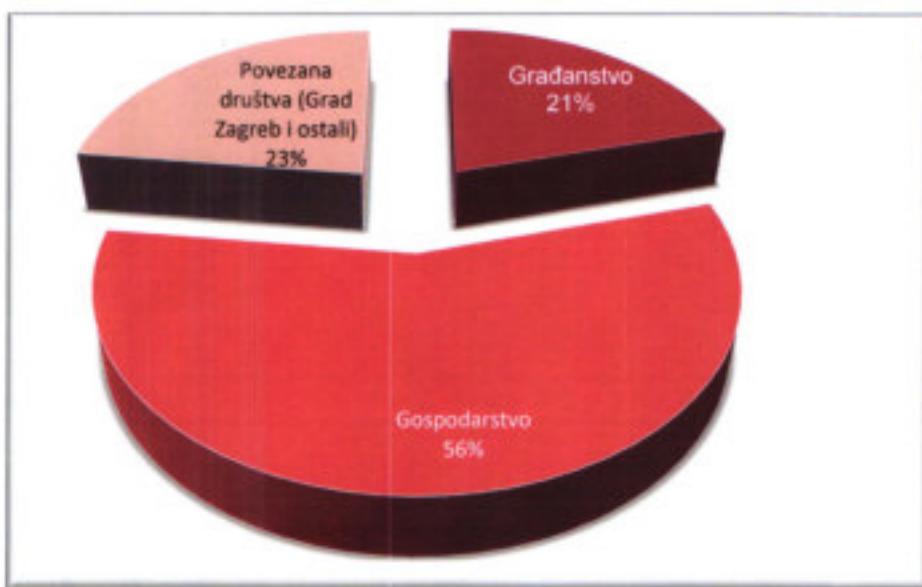
Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. - 2012. %
	u 000 kn	u 000 kn	
Gospodarstvo	2.500.539	2.516.453	(0,63%)
Povezana društva (Grad Zagreb i ostali)	1.027.302	934.712	9,91%
Građani	922.653	833.330	10,72%
Ukupno	4.450.494	4.284.495	3,87%

Prihodi od prodaje su u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu veći za 165.999 tisuća kuna prvenstveno radi:

- povećanja opsega opskrbe prirodnim plinom (nova distributivna područja) i povećanja cijena opskrbe prirodnim plinom za kućanstva od 01. svibnja 2012. godine (uvodenja fiksne naknade Ts2 koja je namijenjena za pokrivanje dijela fiksnih troškova pri obavljanju djelatnosti distribucije plina),
- povećanja cijene usluga prijevoza od 01. ožujka 2012. godine i donošenja Odluke o socijalnoj skrbi Grada Zagreba kojom su taksativno navedene skupine korisnika prijevoza za koje Grad Zagreb podmiruje troškove prijevoza,
- povećanog obima izvedenih radova podružnica Zagrebačke ceste i Zrinjevac.

Prihodi od prodaje u 2013. godini prema različitim skupinama kupaca prikazani su kako slijedi:

Na strukturu prihoda od prodaje utjecala je i promjena iskazivanja prihoda od prodaje prijevoznih karata putem Tiska u podružnici ZET, koja se od 2013. godine vodi kao prihod od građanstva, a u 2012. godini iskazana je kao prihod od gospodarstva. Podružnica ZET je u 2013. godini, u odnosu na 2012., iskazala povećanje prihoda od građanstva za 103.931 tisuću kuna i istovremeno smanjenje prihoda od gospodarstva za 91.325 tisuća kuna.

Ostali prihodi prikazani su kako slijedi:

Opis	2013.	2012.
	u 000 kn	u 000 kn
Prihodi od uređivanja i održavanja zelenih površina	192.260	164.864
Prihodi od tržnica	76.811	81.327
Prihodi od upravljanja i održavanja sportskih objekata	71.689	73.285
Prihodi od pogrebnih djelatnosti	57.689	61.781
Prihodi od organiziranja sajmova i kongresa	42.814	43.818
Prihodi od usluga autobusnog kolodvora	39.911	38.182
Prihodi od putničkih agencija	23.734	23.633
Prihodi od najma telekomunikacijskih vodova i mreža	11.256	10.547
Prihodi od izdavačke djelatnosti	6.320	8.165
Ostali prihodi	22.277	12.307
Ukupno	544.761	517.909

ii-2/ Ostali poslovni prihodi u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu veći su za 407.727 tisuća kuna i prikazani su kako slijedi:

Opis	2013.	2012.	Promjena
	u 000 kn	u 000 kn	2013. - 2012.
Prihodi od subvencija i potpora	880.265	744.957	18,16%
Prihodi od ukidanja odgođenog priznavanja prihoda	271.629	244.099	11,28%
Prihodi od ukidanja rezerviranja	202.903	62.070	226,89%
Nerealizirani dobitci iz promjene fer vrijednosti investicijskih nekretnina	107.340	-	-
Naplaćena otpisana potraživanja	88.639	88.902	(0,30%)
Prihodi od prodaje dugotrajne imovine, viškova i procjena	23.113	6.562	252,21%
Naplate šteta	14.646	17.329	(15,48%)
Ostali poslovni prihodi	87.174	104.063	(16,23%)
Ukupno	1.675.709	1.267.982	32,16%

Prihodi od subvencija i potpora u materijalno najznačajnijem iznosu ostvareni su od Grada Zagreba, a odnose se na javni gradski prijevoz, Program javnih potreba u sportu Grada Zagreba, financiranje 50%-tnog iznosa zakupa dvorane Arena Zagreb i dr.

Struktura prihoda od subvencija je kako slijedi

	2013.			2012.		
	u 000 kn	Grad Zagreb	Ostali	Ukupno	Grad Zagreb	Ostali
ZET	772.096	17.580	789.676	628.042	18.310	646.352
Ostale podružnice i ovisna društva	86.626	3.963	90.589	96.802	1.803	98.605
	858.722	21.543	880.265	724.845	20.113	744.957

Prihodi od ukidanja odgođenog priznavanja prihoda iskazuju se u skladu sa MRS-om 20 Državne potpore te su povezani s odnosnim troškovima amortizacije.

Prihodi od ukidanja rezerviranja prikazani su kako slijedi:

Opis	2013.	2012.
	u 000 kn	u 000 kn
Za primanja zaposlenika	169.766	10.280
Po sudskim sporovima po procjeni odvjetnika	8.645	11.470
Za godišnje odmore i ostalo	24.492	40.320
Ukupno	202.903	62.070

Tijekom 2013. godine potписан je V. dodatak Temeljnog kolektivnom ugovoru kojim su jubilarne nagrade smanjene na neoporezive iznose što je uvjetovalo smanjenje sadašnje vrijednosti rezerviranja za primanja zaposlenih i priznavanje prihoda od ukidanja rezerviranja za primanja zaposlenih.

Za razliku od 2012. godine kada su u skladu sa procjenom vještaka, bili priznati troškovi vrijednosnog usklađenja nekretnina koje se vode po MRS 40, u 2013. godini većina nekretnina vrednovana po istom principu zabilježila je povećanje fer vrijednosti.

Nerealizirani dobiti iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine priznati su za nekretnine kojima je po procjeni sudskog vještaka u 2013. godini povećana fer vrijednost iznose 107.340 tisuća kuna, istodobno je priznato i 50.515 tisuća kuna nerealiziranih gubitaka iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine za nekretnine kojima je smanjena fer vrijednost tako da je neto promjena fer vrijednosti ulaganja u nekretnine kroz dobit ili gubitak 56.825 tisuća kuna neto nerealiziranih dobitaka

Prihodi od naplata šteta odnose se na:

Opis	2013.	2012.
	u 000 kn	u 000 kn
Oprihodovani više ukalkulirani radovi za objekte u Sopnici po okončanim situacijama izvođača radova	3.175	1.646
Prihodi od naplaćenih šteta i ugovornih kazni	7.997	13.470
Ostalo (prihodi od otpisa obveza, odobrenih popusta i sl.)	3.474	2.213
Ukupno	14.646	17.329

Ostali poslovni prihodi odnose se, u materijalno najznačajnijem iznosu, na prihode iz interne realizacije (40.370 tisuća kuna), prihode od viškova te ostale nespomenute prihode.

/ii/ Financijski prihodi prikazani su kako slijedi:

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. - 2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Prihodi od kamata	30.153	41.878	(28,00%)
Prihodi od prodaje nekretnina	349.888	-	-
Pozitivne tečajne razlike	60.577	15.353	294,57%
Ostali financijski prihodi	45.698	9.025	406,32%
Ukupno	486.316	66.256	633,99%

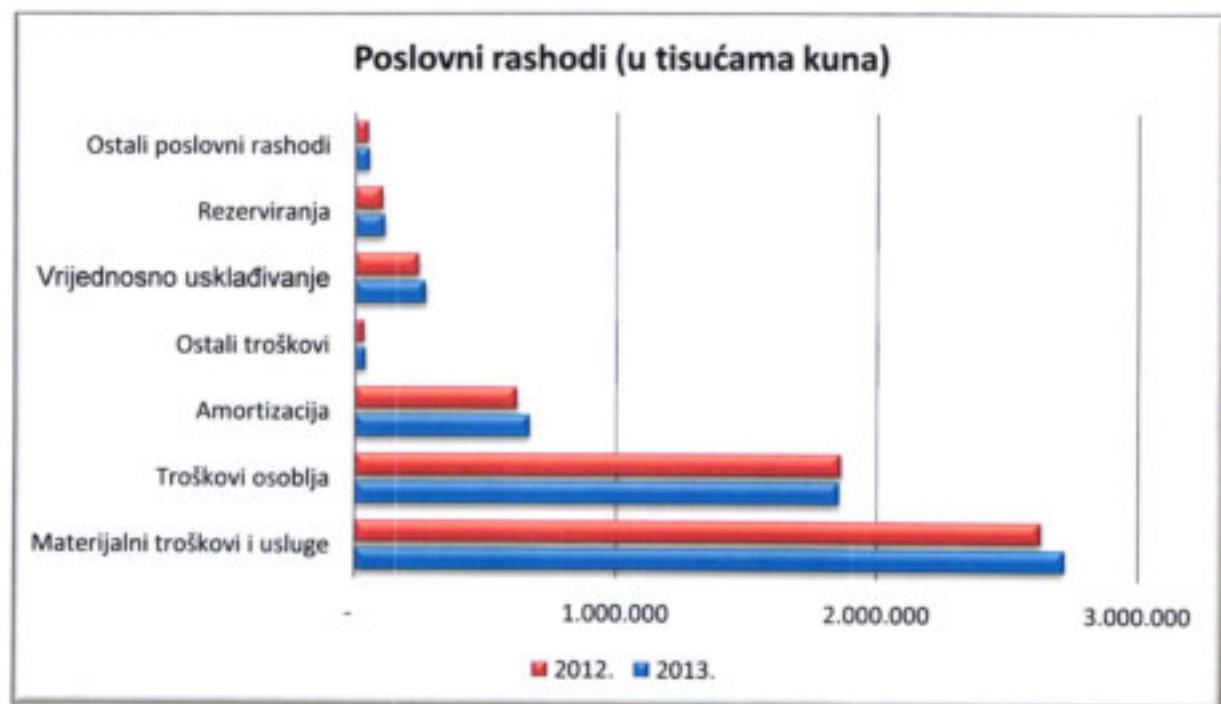
Prihodi od prodaje nekretnina prvenstveno se odnose na prihode od kamata za prodane nekretnine Gredelj i Zagrepčanka Gradu Zagrebu.

Ostali financijski prihodi u najvećoj mjeri se odnose na prihode nastale diskontiranjem potraživanja i obveza te ostale financijske prihode.

4.1.1.2. Rashodi

/i/ **Poslovni rashodi** 2013. godine iznose 5.725.994 tisuće kuna i u odnosu na 2012. godinu veći su za 174.574 tisuće kuna odnosno 3,14%. Struktura istih prikazana je kako slijedi:

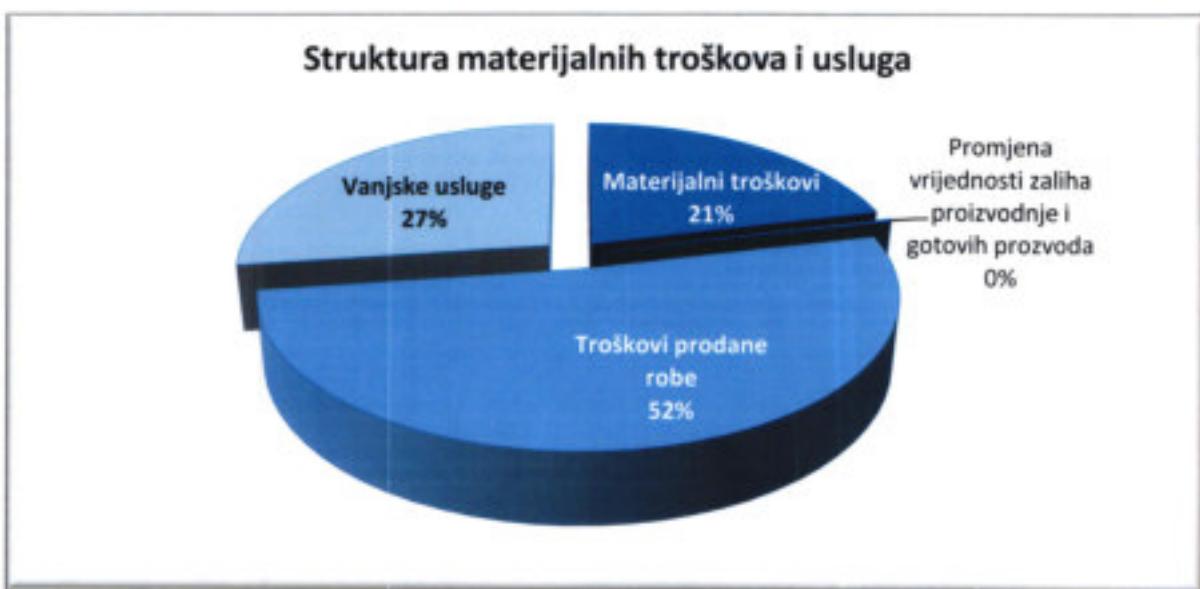
Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. - 2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Materijalni troškovi i usluge	2.720.293	2.629.064	3,47%
Troškovi osoblja	1.856.475	1.863.815	(0,39%)
Amortizacija	670.186	621.722	7,80%
Vrijednosno usklađivanje	269.851	244.070	10,56%
Rezerviranja	114.015	106.246	7,31%
Ostali troškovi	40.230	35.887	12,10%
Ostali poslovni rashodi	54.944	50.616	8,55%
Ukupno	5.725.994	5.551.420	3,14%

/i-1/ **Materijalni troškovi i usluge** 2013. godine iznose 2.720.293 tisuće kuna i čine 47,51% ukupnih poslovnih rashoda. Visina materijalnih troškova i usluga ovisi o intenzitetu obavljanja osnovnih djelatnosti društava Grupe i stoga su isti u 2013. godini zabilježili povećanje u iznosu od 91.229 tisuća kuna radi rasta ukupnih poslovnih aktivnosti kao i realiziranih prihoda od prodaje.

Struktura materijalnih troškova i usluga prikazana je kako slijedi:

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. -2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Troškovi prodane robe	1.402.726	1.313.143	6,82%
Materijalni troškovi	573.587	564.399	1,63%
Vanjske usluge	739.175	741.268	(0,28%)
Promjena vrijednosti zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda	4.805	10.254	(53,14%)
Ukupno	2.720.293	2.629.064	3,47%

Troškovi prodane robe u najvećoj mjeri (84,2%) odnose se na nabavnu vrijednost prodanog plina u društvu GPZ Opskrba d.o.o.

Troškovi prodane robe u 2013. godini porasli su za 6,82% ili 89.583 tisuće kuna, dok je porast troškova prodane robe u društvu GPZ Opskrba d.o.o. 69.752 tisuće kuna (+6,28% u odnosu na 2012. godinu).

Troškovi prodane robe u Gradskim ljekarnama Zagreb veći su za 18.319 tisuća kuna u odnosu na 2012. godinu.

Materijalni troškovi prikazani su kako slijedi:

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. - 2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Troškovi utrošene energije	278.905	281.232	(0,83%)
Troškovi sirovina i materijala	276.266	264.787	4,34%
Otpis sitnog inventara	18.416	18.380	0,19%
Ukupno	573.587	564.399	1,63%

Struktura vanjskih usluga prikazana je kako slijedi:

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. - 2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Usluge održavanja	168.872	138.060	22,32%
Usluge najamnina i zakupnina	147.209	209.502	(29,73%)
Komunalne usluge i naknade	116.749	114.129	2,29%
Troškovi kooperanata	78.543	63.476	23,74%
Troškovi prijevoznih usluga	43.531	42.407	2,65%
Premije osiguranja	33.508	31.515	6,33%
Usluge obrade podataka i održavanja računanih programa	32.603	36.749	(11,28%)
Intelektualne usluge	22.853	29.745	(23,17%)
Bankovne usluge i troškovi platnog prometa	18.343	9.658	89,92%
Usluge reklame i promidžbe	4.284	6.571	(34,81%)
Ostale vanjske usluge	72.680	59.456	22,24%
Ukupno	739.175	741.268	(0,28%)

Povećanje troškova održavanja prvenstveno se odnosi na ZGH d.o.o. - podružnicu ZET (povećanje od 13.022 tisuća kuna) uslijed transformacije leasing ugovora za autobuse prema kojoj je podružnica preuzeila trošak održavanja, podružnicu ZGOS (povećanje od 8.120 tisuća kuna) uslijed zaključivanja novog ugovora za održavanje odlagališta i podružnicu/ društvo Vodoopskrba i odvodnja (povećanje od 11.725 tisuća kuna) uslijed porasta troškova rekonstrukcija slivnika i povećanog održavanja vodocrpilišta i vodosprema.

Troškovi usluga najamnina i zakupnina u najznačajnijem iznosu se odnose na troškove operativnog najma autobusa za javni gradski prijevoz. Značajno smanjenje troškova najma rezultat je transformacije ugovora o leasingu za vozila javnog gradskog prijevoza u Zagrebačkom holdingu d.o.o. - podružnici ZET.

/i-2/ **Troškovi osoblja** iskazani u iznosu od 1.856.475 tisuća kuna čine 32,42% ukupnih poslovnih rashoda Grupe i prikazani su kako slijedi:

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. -2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Troškovi neto plaća i naknada	1.003.203	1.009.450	(0,62%)
Troškovi poreza i doprinosa	680.182	685.871	(0,83%)
Naknade troškova zaposlenima i izdaci za ostala materijalna prava	173.090	168.494	2,73%
Ukupno	1.856.475	1.863.815	(0,39%)

Smanjenje troškova neto plaća i naknada te troškova poreza i doprinosa rezultat je smanjenja broja zaposlenih (na 31.12.2013. godine Grupa je upošljavala 346 radnika manje nego na 31.12.2012. godine).

Naknade troškova radnicima i izdaci za ostala materijalna prava obuhvaćaju prava radnika po Kolektivnom ugovoru, a odnose se na naknade troškova prijevoza na posao i sa posla, jubilarne nagrade, prigodna davanja (božićnica, regres, dar u naravi), otpremnine i druga prava koja pripadaju radnicima. Tijekom 2013. godine potписан je V. dodatak Temeljnog kolektivnom ugovoru kojim su smanjena materijalna prava zaposlenika na način da su svedena na neoporezive iznose prema poreznim propisima što je utjecalo na smanjenje ukupnih troškova osoblja.

U 2013. godini, u odnosu na 2012. godinu, troškovi naknada zaposlenima i izdaci za ostala materijalna prava bilježe povećanje za 4.596 tisuća kuna ili za 2,73%, najvećim dijelom zbog većeg iznosa isplaćenih otpremnina.

/i-3/ **Troškovi amortizacije** u 2013. godini iznose 670.186 tisuća kuna i u odnosu na 2012. godinu povećani su za 48.464 tisuća kuna ili 7,80%. Od ukupnog povećanja troškova amortizacije 76,3% se odnosi na povećanja amortizacije u Zagrebačkom holdingu d.o.o., prvenstveno u podružnici ZET uslijed stavljanja u upotrebu investicije Sustava nadzora prijevoza (Atron). Navedeni sustav omogućuje praćenje prometa u javnom prijevozu putnika u Gradu Zagrebu putem lociranja-pozicioniranja vozila na mreži prometnica.

/i-4/ Troškovi vrijednosnog usklađenja su u 2013. godini povećani su za 25.781 tisuću kuna ili za 10,56% u odnosu na 2012. godinu i prikazani su kako slijedi:

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. -2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine	218.992	179.174	22,22%
Vrijednosno usklađenje dug. imovine (MRS 40)	50.859	64.896	(21,63%)
Ukupno	269.851	244.070	10,56%

Troškovi vrijednosnog usklađenja kratkotrajne imovine 2013. godine, u odnosu na 2012. godinu, povećani su za 39.818 tisuća kuna prvenstveno radi porasta troškova vrijednosnog usklađenja sumnjivih i spornih potraživanja društva Gradska plinara Zagreb-Opskrba d.o.o. (i to prvenstveno kupaca kategorije "poduzetništvo" što upućuje na lošu gospodarsku sliku nastalu zbog krize). U odnosu na ukupno iskazane prihode od prodaje plina 2013. godine društva Gradska plinara Zagreb-Opskrba d.o.o., na troškove vrijednosnog usklađenja otpada 6% ukupnih prihoda od prodaje plina (za razliku od 2012. godine kad je udio troškova vrijednosnog usklađenja u ukupnim prihodima od prodaje plina iznosio 5%).

Troškovi vrijednosnog usklađenja dugotrajne imovine smanjeni su prvenstveno radi iskazivanja manjih nerealiziranih gubitaka nastalih uslijed promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine. Nerealizirani gubici nastali uslijed promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine (sukladno MRS-u 40 Ulaganje u nekretnine) u 2013. godini iznosili su 50.515 tisuća kuna dok su isti u 2012. godini iznosili 59.297 tisuća kuna.

/i-5/ Troškovi rezerviranja prikazani su kako slijedi:

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. -2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Rezerviranja za započete sudske sporove	62.521	34.068	83,52%
Rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora	26.033	23.165	12,38%
Rezerviranja po MRS-u 19 za jubilarne nagrade	23.710	37.841	(37,34%)
Rezerviranja za sanaciju prirodnih bogatstava	1.751	11.172	(84,32%)
Ukupno	114.015	106.246	7,31%

Povećanje troškova rezerviranja 2013. godine, u odnosu na 2012. godinu, za 7.769 tisuća kuna rezultat je povećanih troškova za rezerviranja za započete sudske sporove (povećanje od 28.453 tisuće kuna), dok su rezerviranja po MRS-u 19 i rezervacije troškova za sanaciju odlagališta značajno smanjena.

Smanjenje troškova rezerviranja po MRS-u 19 u 2013. godine, u odnosu na 2012. godinu, za 14.131 tisuću kuna rezultat je izmjene odredbi Temeljnog kolektivnog ugovora (rezerviranja za primanja zaposlenih po MRS-u 19).

Obveza rezerviranja za primanja zaposlenih proizlazi iz kolektivnog ugovora, a rezerviranja su utvrđena sukladno MRS-u 19 - Primanja zaposlenih. Rezerviranja za primanja zaposlenih uključuju rezerviranja za otpremnine, jubilarne nagrade i solidarne potpore. Rezerviranja se mijere po sadašnjoj vrijednosti troškova (temeljem aktuarskog izračuna) za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze, uz korištenje diskontne stope od 5% za 2013. godinu. Prihvaćanjem V. dodatka Temeljnog kolektivnom ugovoru rezultiralo je većim prihodima od ukidanja rezerviranja, ali i smanjenjem troškova u 2013. godini.

Rezerviranja za sanaciju odlagališta odnose se na troškove održavanja i nadzora nad odlagalištem Jakuševac nakon njegovog zatvaranja za narednih 30 godina u svrhu zaštite okoliša sukladno MRS-u 37 - Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina. Predmetna rezerviranja su diskontirana, te u 2013. godini nije bilo značajnijih promjena niti promjene diskontne stope.

/i-6/ Ostali troškovi prikazani su kako slijedi:

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. -2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Upravni i sudski troškovi	21.073	16.849	25,07%
Porezi i doprinosi neovisni o rezultatu	6.997	6.687	4,63%
Članarine strukovnim zajednicama (HGK, turistička zajednica i druge)	6.924	6.021	15,00%
Reprezentacija	1.444	2.365	(38,96%)
Troškovi stručne literature	1.205	1.375	(12,36%)
Spomenička renta i troškovi zaštite okoliša	887	841	5,42%
Naknade članovima Nadzornog odbora	877	802	9,29%
Ostali troškovi	823	947	(12,95%)
Ukupno	40.230	35.887	12,10%

Upravni i sudski troškovi u najvećoj mjeri se odnose na podružnice Čistoča i Zagreb parking, te društva VIO d.o.o. i Gradska plinara Zagreb-Opskrba d.o.o. (nastaju prilikom utuženja potraživanja).

/i-7/ Ostali poslovni rashodi odnose se na:

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. -2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Kazne, penali i naknade šteta	24.811	27.219	(8,85%)
Otpisana potraživanja	8.373	5.923	41,37%
Darovanja, donacije i sponzorstva	4.205	2.766	52,04%
Sadašnja vrijednost rashodovane i prodane imovine	860	2.039	(57,82%)
Ostali poslovni rashodi	16.695	12.669	31,78%
Ukupno	54.944	50.616	8,55%

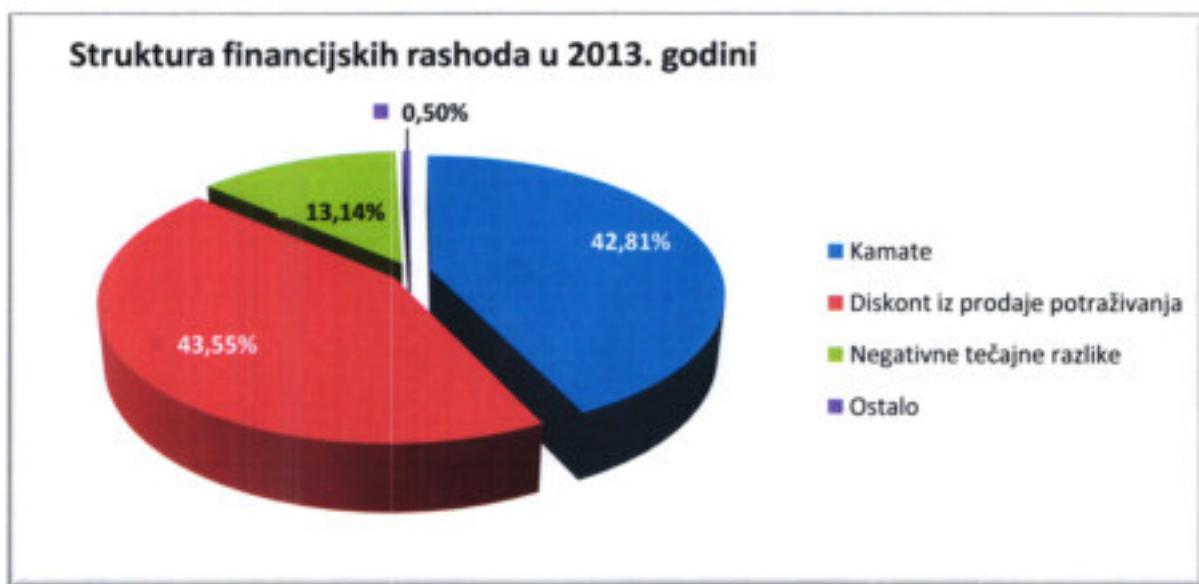
Rashodi od naknada šteta u najvećoj mjeri se odnose na ZGH d.o.o. - podružnicu ZGOS za eko rentu koja se plaća po cijeni od 50 kn/toni odloženog komunalnog otpada na odlagalištu Jakuševac (u 2013. godini prestala se plaćati Eko-renta za područje Grada Velike Gorice). Ukupno smanjenje troškova kazni, penala i naknada šteta rezultat je smanjenja troškova Eko rente.

Ostali poslovni rashodi odnose se na manjkove, nabavnu vrijednost prodanih zaliha, naknadno utvrđene troškove i ostale nespomenute rashode.

/ii/ Financijski rashodi prikazani su kako slijedi:

Opis	2013.	2012.	Promjena 2013. -2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Kamate	339.382	379.672	(10,61%)
Diskont iz prodaje potraživanja	345.221	-	-
Negativne tečajne razlike	104.166	20.211	415,39%
Ostalo	3.942	3.426	15,06%
Ukupno	792.711	403.309	96,55%

Struktura finansijskih rashoda prikazana je kako slijedi:

Struktura troškova kamata je kako slijedi:

Opis	2013. u 000 kn	2012. u 000 kn	Promjena 2013. - 2012.
			%
Obveznice	125.449	124.335	0,90%
Kamate po kreditima	112.896	149.673	(24,57%)
Kamate leasing	63.677	54.712	16,39%
Zatezne kamate	37.361	50.952	(26,68%)
Ukupno	339.382	379.672	(10,61%)

Viši rast tečaja EUR-a u odnosu na kunu u 2013. godini, u odnosu na 2012. godinu, rezultirao je većim gubitkom od tečajnih razlika (2013. godina – 43.589 tisuća kuna; 2012. godina – 4.858 tisuća kuna).

Troškovi diskonta od prodaje potraživanja odnose se na troškove diskonta prodanih potraživanja od Grada Zagreba za nekretnine Gredelj i Zagrepčanka koje su bile u vlasništvu ZGH d.o.o.

4.1.1.3. Rezultat Grupe za 2013. godinu

Grupa je za 2013. godini ostvarila dobit od 49.982 tisuće kuna i ista, u odnosu na rezultat poslovanja 2012. godine, predstavlja bolji poslovni rezultat za 394.796 tisuća kuna. Glavni razlog ostvarivanja pozitivnog rezultata poslovanja Grupe je povećanje poslovnih prihoda (za 573.726 tisuća kuna), radi većih prihoda od prodaje za 165.999 tisuća kuna (prvenstveno kod društva Gradska plinara Zagreb Opskrba d.o.o. uslijed viših prihoda od prodaje plina za 113.818 tisuća kuna) i viših ostalih poslovnih prihoda (za 407.727 tisuća kuna). Povećanje ostalih poslovnih prihoda vezano je uz iskazivanje prihoda od ukidanja dugoročnog rezerviranja za primanja zaposlenih u iznosu od 169.766 tisuća kuna uslijed potpisivanja V. dodatka Temeljnog kolektivnom ugovoru te više iskazanih prihoda od subvencija i potpora za 135.308 tisuća kuna.

Povećanje prihoda od prodaje i veći obim izvedenih radova/ pruženih usluga/ prodane robe društava Grupe, pratilo je i povećanje poslovnih rashoda za 174.574 tisuće kuna. Povećanje poslovnih rashoda prvenstveno se odnosi na povećanje troškova prodane robe (povećanje za 89.583 tisuće kuna i to prvenstveno kod društva Gradska plinara Zagreb-Opskrbe d.o.o. vezano uz nabavnu vrijednost prirodnog plina) i povećanje troškova amortizacije (povećanje za 48.464 tisuće kuna prvenstveno radi povećanja istih u podružnici ZET).

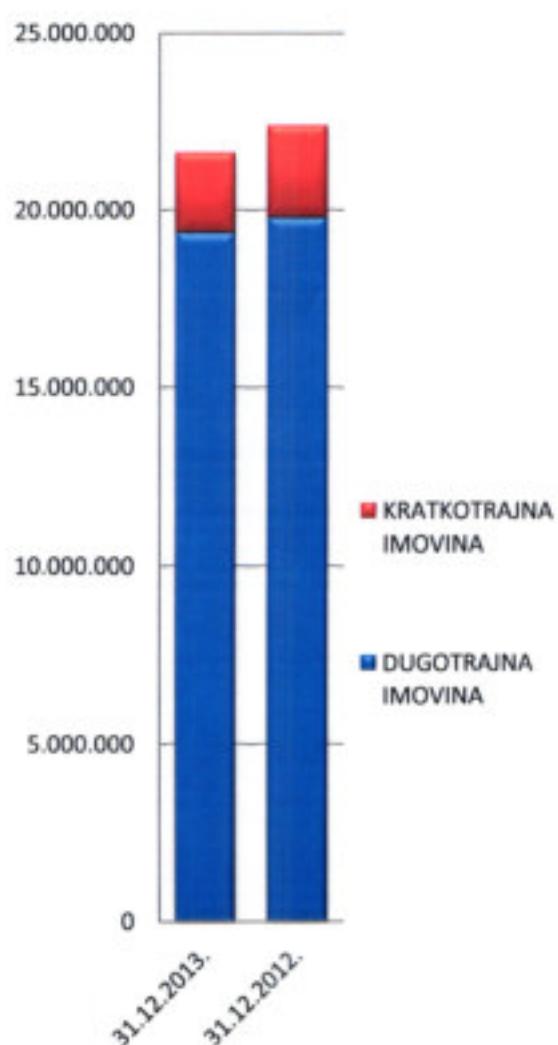
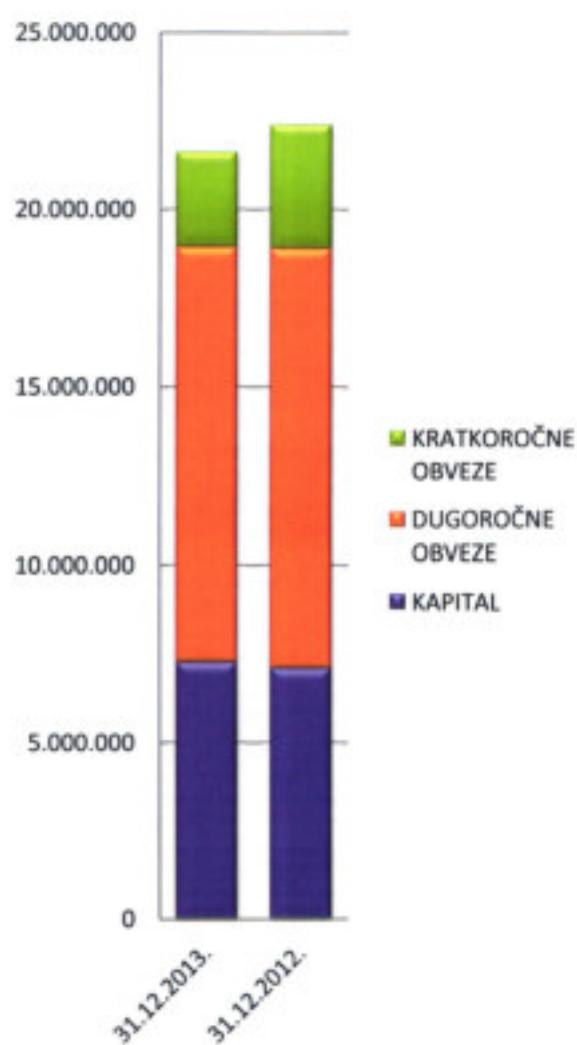
Iz finansijskih aktivnosti Grupa je i u 2013. godini ostvarila gubitak od 306.395 tisuća kuna (2012. godine gubitak od 337.053 tisuće kuna). Unatoč tome što su rashodi od kamata 2013. godine, u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, smanjeni za 40.290 tisuća kuna, tečajne razlike u 2013. godini rezultirale su negativno na rezultat poslovanja (više negativne od pozitivnih tečajnih razlika) za 43.589 tisuća kuna (za razliku od 2012. godine kad je negativan učinak tečajnih razlika na rezultat poslovanja iznosio 4.858 tisuća kuna) s obzirom da je u 2013. godini rast tečaja EUR u odnosu na kunu (1,2%) bio znatno viši nego u 2012. godini.

U sklopu ostale sveobuhvatne dobiti/ gubitka Grupe iskazuje se promjena visine revalorizacijskih rezervi uslijed revalorizacije vrijednosti dugotrajne materijalne imovine i revalorizacije ulaganja u finansijsku imovinu raspoložive za prodaju. Na 31.12.2013. godine Grupa je iskazala ostali sveobuhvatni gubitak u iznosu od 112.711 tisuća kuna koji je rezultat:

- iskazanog sveobuhvatnog gubitka od 113.203 tisuća kuna nastalog iz isknjiženja imovine i smanjenja vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata uslijed tržišnog vrednovanja imovine,
- i iskazane sveobuhvatne dobiti od 492 tisuće kuna nastale iz revalorizacije ulaganja u finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju.

4.1.2. Izvještaj o finansijskom položaju

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.	Promjena 2013 - 2012
	u 000 kn	u 000 kn	%
Dugotrajna imovina	19.358.235	19.784.402	(2,15%)
Kratkotrajna imovina	2.267.479	2.618.797	(13,42%)
UKUPNO AKTIVA	21.625.714	22.403.199	(3,47%)
Kapital	7.276.036	7.116.088	2,25%
Dugoročne obveze	11.651.835	11.773.154	(1,03%)
Kratkoročne obveze	2.697.843	3.513.957	(23,22%)
UKUPNO PASIVA	21.625.714	22.403.199	(3,47%)

Aktiva**Pasiva**

4.1.2.1. Aktiva

/i/ Dugotrajna imovina je na 31. prosinca 2013. godine, u odnosu na 31. prosinca 2012. godine, prikazana kako slijedi:

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.	Promjena 2013. - 2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Nekretnine, postrojenja i oprema	15.100.678	15.033.194	0,45%
Dugotrajna potraživanja	2.114.357	1.744.683	21,19%
Ulaganje u nekretnine	1.918.944	2.764.386	(30,58%)
Ostala financijska imovina	123.980	122.522	1,19%
Nematerijalna imovina	56.442	54.446	3,67%
Odgodenja porezna imovina	34.083	65.171	(47,70%)
Ulaganja u povezana društva	9.751	-	-
Ukupno dugotrajna imovina	19.358.235	19.784.402	(2,15%)

Dugotrajna imovina na 31. prosinca 2013. godine, u odnosu na 31. prosinca 2012. godine, smanjena je za 426.167 tisuća kuna, odnosno 2,15%.

/i-1/ Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane u izještaju o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2013. godine, u odnosu na 31. prosinca 2012. godine, povećane su za 67.484 tisuća kuna. Same nekretnine, postrojenja i oprema povećane su za 114.454 tisuća kuna, dok su predujmovi za materijalnu imovinu smanjeni za 46.970 tisuća kuna.

Struktura promjena na nekretninama, postrojenjima i opremi tijekom 2013. godine je kako slijedi:

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.	Promjena 2013. - 2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Građevinski objekti	7.629.304	7.877.233	(3,15%)
Zemljište	4.495.217	4.412.410	1,88%
Alati i transportna sredstva	1.933.235	1.627.593	18,78%
Materijalna imovina u pripremi	647.786	643.436	0,68%
Postrojenja i oprema	339.136	369.545	(8,23%)
Biološka imovina	21	28	(25,00%)
Ostala materijalna imovina	50.252	50.252	-
I. Nekretnine postrojenja i oprema	15.094.951	14.980.497	0,76%
II. Predujmovi za materijalnu imovinu	5.727	52.697	(89,13%)
Ukupno (I.+ II.)	15.100.678	15.033.194	0,45%

Tablica kretanja nekretnina, postrojenja i opreme prikazana je kako slijedi:

Opis	2013. u 000 kn
Početno stanje na 1.1.2013.	14.980.497
Nove nabave tijekom godine	1.223.026
Amortizacija	(656.658)
Rashodi, otuđenja, prodaja i ostalo	(484.210)
Ostala kretanja dugotrajne materijalne imovine	32.296
Završno stanje na 31.12.2013.	15.094.951
Neto povećanje	114.454

Grupa je u 2013. godini ostvarila 1.223.026 tisuća kuna investicija u nekretnine, postrojenja i opremu, dok je u 2012. godine ostvareno ukupno 324.349 tisuća kuna investicija u nekretnine, postrojenja i opremu.

Materijalno najznačajnija investicija i povećanje u 2013. godini odnosi se na kupnju vozila javnog gradskog prijevoza (u sklopu transformacije postojećih ugovora o leasingu).

i-2/ Dugotrajna potraživanja prikazana su kako slijedi:

Opis	31.12.2013. u 000 kn	31.12.2012. u 000 kn	Promjena
			2013. - 2012. %
Potraživanja od povezanih strana	1.451.603	1.073.238	35,25%
Potraživanja po osnovu prodaje na kredit	14.120	15.245	(7,38%)
Potraživanja po ulaganju u državne obveznice	13.928	13.786	1,03%
Potraživanje po zajmovima	13.670	15.908	(14,07%)
Ostala potraživanja	621.036	626.506	(0,87%)
Ukupno	2.114.357	1.744.683	21,19%

Dugotrajna potraživanja na dan 31. prosinca 2013. godine, u odnosu na 31. prosinca 2012. godine, veća su za 21,19% zbog povećanja potraživanja od Grada Zagreba.

Ukupna potraživanja od vlasnika (dugoročna i kratkoročna) iznose 1.585.512 tisuća kuna i odnose se na potraživanje od Grada Zagreba za preuzeta jamstva po dugoročnim kreditima podružnice ZET u iznosu od 405.292 tisuća kuna (2012. godine: 505.688 tisuća kuna), na potraživanja od Grada za financiranje 50%-tnih troškova najma sportskog objekta Arena Zagreb u iznosu od 643.329 tisuća kuna (2012. godine: 655.337 tisuća kuna), na potraživanje za prodane stanove i poslovne prostore u naselju Sopnica Jelkovec 534.387 tisuća kuna, te na potraživanja iz projekta Podbrežje u iznosu od 2.504 tisuće kuna.

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.
	u 000 kn	u 000 kn
Kratkoročna potraživanja od Grada Zagreba	133.909	132.443
Dugoročna potraživanja od Grada Zagreba	1.451.603	1.073.238
Ukupno	1.585.512	1.205.681

Ostala potraživanja iskazana u iznosu od 621.036 tisuća kuna u materijalno najznačajnijem iznosu odnose se na potraživanje od Vlade RH za financiranje 50%-trog najma dvorane Arena.

/i-3/ **Ulaganja u nekretnine** na 31. prosinca 2013. godine iznose 1.918.944 tisuća kuna i u odnosu na 31.12.2012. godine smanjenja su za 845.442 tisuća kuna.

U sklopu ove pozicije finansijskih izvještaja iskazane su nekretnine koje se klasificiraju sukladno MRS-u 40 Ulaganje u nekretnine i koje se početno mijere po trošku a nakon početnog priznavanja, po tržišnoj vrijednosti. U 2013. godini Grupa je prodala nekretnine Gredelj i Zagrepčanku Gradu Zagrebu uz rok plaćanja od 10 godina. U skladu s Programom operativnog i finansijskog restrukturiranja nedospjela potraživanja od Grada Zagreba prodana su poslovnim bankama uz diskont.

Kretanja ulaganja u nekretnine u 2013. godini bilo je kako slijedi:

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.
	u 000 kn	u 000 kn
Početno stanje	2.764.386	2.823.683
Prodaja (Gredelj, Zagrepčanka)	(948.203)	-
Povećanje fer vrijednosti za nova ulaganja	45.935	-
Povećanje / (smanjenje) fer vrijednosti kroz RDG (neto)	56.826	(59.297)
Završno stanje	1.918.944	2.764.386

/i-4/ **Nematerijalna imovina** iskazana u izvještaju o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2013. godine, u odnosu na 31. prosinca 2012. godine, povećana je za 3,67%.

/i-5/ **Ulaganja u povezana društva** odnose se na kupnju društva Centar d.o.o.

Krajem 2013. godine društvo je kupilo 100%-tni udio u društvu Centar d.o.o. u iznosu od 9.751 tisuća kuna. Poslovni udio je prenesen s danom 31. prosinca 2013. godine dok je kontrola upravljanja društvom preuzeta početkom 2014. godine. Slijedom navedenog na dan 31. prosinca 2013. godine ne postoje preuzete obveze i imovina u bilanci Grupe.

/ii/ Kratkotrajna imovina je na 31. prosinca 2013. godine, u odnosu na 31. prosinca 2012. godine smanjena za 13,42% odnosno 351.318 tisuća kuna i istu prikazujemo kako slijedi:

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.	Promjena 2013 - 2012
	u 000 kn	u 000 kn	%
a) Zalihe	313.964	788.494	(60,18%)
Potraživanja od kupaca	1.076.422	1.087.791	(1,05%)
Potraživanja od povezanih društava	382.207	413.615	(7,59%)
Potraživanja od države i drugih institucija	66.392	23.763	179,39%
Potraživanja od zaposlenih	2.643	3.206	(17,56%)
Ostala kratkotrajna potraživanja	198.519	170.919	16,15%
b) Kratkotrajna potraživanja	1.726.183	1.699.294	1,58%
c) Ostala finansijska imovina	28.934	40.279	(28,17%)
d) Novac na računima i u blagajni	198.398	90.730	118,67%
Ukupno (a do d)	2.267.479	2.618.797	(13,42%)

/ii-1/ U odnosu na prethodnu godinu, značajno smanjenje **zaliha** gotovih proizvoda za 60,18% odnosi se na reklassifikaciju stanova društva ZGH d.o.o. - podružnice Stanogradnja u potraživanja od Grada Zagreba (sukladno potpisanim ugovorima s Gradom Zagrebom).

/ii-2/ Potraživanja od kupaca prikazana su kako slijedi:

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.	Promjena 2013. - 2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Potraživanja od kupaca	1.794.122	1.728.536	3,79%
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(717.700)	(640.745)	12,01%
Ukupno potraživanja od kupaca	1.076.422	1.087.791	(1,05%)

Grupa je na 31.12.2013. godine evidentirala ispravak vrijednosti svih potraživanja u iznosu od 717.700 tisuća kuna.

Ispravak vrijednosti odnosi se na sva potraživanja starija od 365 dana (*osim potraživanja Grupe u svoje ime, a za tuđi račun – za potraživanja za pročišćavanje vode za račun društva ZOV d.o.o.*), a prema procjeni povjerenstava za utvrđivanje mogućnosti naplate potraživanja od kupaca i dio potraživanja dospjelih prije 365 dana (u razdoblju od 120 do 365 dana) jer je iskustvo pokazalo da je naplata tih potraživanja upitna.

Starosna analiza dospjelih i neumanjenih potraživanja:

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.
	u 000 kn	u 000 kn
0-60 dana	167.661	203.030
60-180 dana	105.370	94.405
180-365 dana	70.851	84.117
preko 365 dana	281.768	253.118
	625.650	634.670

/ii-3/ **Potraživanja od povezanih društava** odnose se na kratkoročna potraživanja od Grada Zagreba i tekuće dospijeće dugoročnih potraživanja od Grada Zagreba.

/ii-4/ **Ostala kratkotrajna potraživanja** u najvećoj mjeri odnose se na unaprijed plaćene troškove budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda i u odnosu na 2012. godinu veći su za 66%.

Ova pozicija sastoji se od unaprijed plaćenih troškova koji terete slijedeće poslovno razdoblje, obračunatih prihoda koji nisu mogli biti fakturirani, obračunatih kamata i naknada po kreditima koje se raspoređuju na troškove razdoblja prema efektivnoj kamatnoj stopi kroz razdoblje otplate kredita, odgođenih troškova izdavanja obveznica (diskont koji se raspoređuje godišnje na troškove razdoblja prema efektivnoj kamatnoj stopi do 2017. godine).

4.1.2.2. Pasiva

/i/ **Kapital** je prikazan kako slijedi:

Opis	31.12.2013	31.12.2012.	Promjena 2013 -2012
	u 000 kn	u 000 kn	%
Temeljni kapital	3.833.236	4.208.629	(8,92%)
Revalorizacijske pričuve	2.748.745	2.861.456	(3,94%)
Ostale pričuve	319.977	97.300	228,86%
Zadržana dobit	321.146	292.449	9,81%
Dobit/ (gubitak) tekuće godine	47.357	(346.696)	(113,66%)
Manjinski udio	5.575	2.950	88,98%
Ukupno kapital	7.276.036	7.116.088	2,25%

U 2013. godini temeljni kapital je smanjen za iznos prenesenih gubitaka od 375.393 tisuća kuna.

Kretanje revalorizacijskih pričuva u 2013. godini prikazano je kako slijedi:

Opis	31.12.2013.
	u 000 kn
Stanje na početku godine	2.861.456
Povećanje iz revalorizacije finansijske imovine	492
Smanjenje iz revalorizacije i isknjiženja imovine	(113.203)
Stanje na kraju godine	2.748.745

/ii/ **Dugoročne obveze** u odnosu na 31. prosinca 2013. godine bilježe smanjenje od 1,03%, odnosno 121.319 tisuća kuna i prikazane su kako slijedi:

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.	Promjena 2013 -2012
	u 000 kn	u 000 kn	%
Odgođeno priznavanje prihoda	5.063.485	5.293.442	(4,34%)
Primljeni krediti i zajmovi	3.194.475	2.843.237	12,35%
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	2.291.293	2.263.687	1,22%
Odgodena porezna obveza	665.135	693.361	(4,07%)
Rezerviranja	333.642	422.299	(20,99%)
Ostale dugoročne obveze	103.805	257.128	(59,63%)
Ukupno dugoročne obveze	11.651.835	11.773.154	(1,03%)

/ii-1/ Odgođeni prihodi budućeg razdoblja odnose se na obračunate prihode sukladno MRS-u 20 za imovinu financiranu od Grada Zagreba i Republike Hrvatske koji se priznaju u budućim razdobljima u visini troškova amortizacije objekta. Smanjenje odgođenih prihoda ima najznačajniji utjecaj na smanjenje ukupnih dugoročnih obveza (-229.957 tisuća kuna).

/ii-2/ Nadalje, na smanjenje dugoročnih obveza značajno je utjecalo i smanjenje rezerviranja na 31. prosinca 2013. godine, u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Rezerviranja se odnose na slijedeće:

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.	Promjena 2013 - 2012
	u 000 kn	u 000 kn	%
Rezerviranja za sudske sporove	203.277	156.928	29,54%
Rezerviranja za primanja zaposlenih po MRS-u 19	138.484	297.979	(53,53%)
Rezerviranja za sanaciju odlagališta	36.773	35.022	5,0%
Tekuće dospjeće rezerviranja	(44.892)	(67.630)	(33,62%)
Ukupno	333.642	422.299	(20,99%)

Uslijed promjene odredbi Temeljnog kolektivnog ugovora, rezerviranja za primanja zaposlenih smanjena su za 159.495 tisuća kuna u odnosu na 2012. godinu.

/ii-3/ Struktura obveza po zajmovima i kreditima je kako slijedi:

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.	Promjena 2013. - 2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Financijski najam	1.687.767	1.128.147	49,61%
Krediti i zajmovi	1.451.577	1.715.090	(15,36%)
Obveze iz financiranja prodajom potraživanja	55.131	-	100%
Ukupno	3.194.475	2.843.237	12,35%

U 2013. godini došlo je do smanjenja obveza po dugoročnim kreditima zbog redovne otplate, međutim na povećanje obveza po zajmovima i kreditima najveći utjecaj imala je transformacija i reprogram ugovora o leasingu u društvo ZGH d.o.o. – podružnica ZET.

U skladu s Programom mjera financijskog i operativnog restrukturiranja, raskinuti su ugovori o operativnom najmu 214 autobusa, isti su otkupljeni i sada su u vlasništvu Društva za otkup autobusa osigurana su kroz prodaju 41 niskopodnog tramvaja koji su uzeti u povratni najam, te su ukupne obveze po financijskom najmu stoga porasle za 49,6%.

/iii/ **Kratkoročne obveze** na 31. prosinca 2013. godine, u odnosu na 31. prosinca 2012. godine, bilježe smanjenje od 816.114 tisuća kuna prikazano kako slijedi:

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.	Promjena 2013 - 2012
	u 000 kn	u 000 kn	%
Obveze po kreditima i zajmovima	1.273.751	1.510.939	(15,70%)
Obveze prema dobavljačima	596.249	1.060.304	(43,77%)
Obveze za poreze i doprinose	114.060	126.889	(10,11%)
Obveze prema zaposlenima	88.785	93.130	(4,67%)
Obveze prema povezanim društvima	54.729	141.341	(61,28%)
Obveze po izdanim vrijednosnim papirima	48.000	-	-
Obveze za predujmove, depozite i jamstva	24.678	28.663	(13,90%)
Ostale kratkoročne obveze	497.591	552.691	(9,97%)
Ukupno kratkoročne obveze	2.697.843	3.513.957	(23,22%)

Uslijed priljeva novca od prodaje dugoročnih potraživanja za prodane nekretnine Gredelj i Zagrepčanka, značajno su smanjene obveze prema dobavljačima, te su članice Grupe smanjile svoje obveze prema dobavljačima za čak 464.055 tisuća kuna.

Struktura obveza po kreditima i zajmovima je kako slijedi:

Opis	31.12.2013.	31.12.2012.	Promjena 2013. - 2012.
	u 000 kn	u 000 kn	%
Kratkoročni krediti i zajmovi	765.870	1.025.653	(25,33%)
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	298.982	284.995	4,91%
Tekuće dospijeće finansijskog najma	111.125	112.340	(1,08%)
Tekuće obveze iz financiranja prodajom potraživanja	15.545	-	-
Ostalo (kamate na kredite i obveznice)	82.229	87.951	(6,51%)
Ukupno	1.273.751	1.510.939	(15,70%)

Kratkoročni zajmovi i krediti manji su za 259.783 tisuće kuna kao posljedica redovnih otplata kredita tijekom 2013. godine.

5. Izvješće o poslovnim rizicima

5.1. Ciljevi upravljanja financijskim rizikom

Radi prognoziranja mogućnosti nastupa situacije koja se može negativno odraziti na poslovanje i ostvarivanje zadanih ciljeva, Grupa identificira financijske rizike, utvrđuje njihov potencijalni utjecaj na poslovanje Grupe u budućnosti i upravlja financijskim rizicima.

Različite oblike financijskih rizika s kojima se Grupa susreće u svom poslovanju nastoji se umanjivati, izbjegavati i prevladjivati da bi se povećala sigurnost poslovanja. Kada se to procijeni ekonomski opravdanim, određeni financijski rizici se prihvataju.

Najvažniji rizici uključuju valutni rizik, kamatni rizik i rizik likvidnosti.

Grupa nije koristila derivatne (izvedene) instrumente za upravljanje rizicima. Grupa ne koristi derivatne instrumente u špekulativne svrhe.

5.2. Valutni rizik

Društvo je značajno izloženo valutnom riziku promjene tečaja kune u odnosu na EUR po osnovi obveza po zajmovima i leasing ugovorima od kojih je 5,6 milijardi kuna vezanih uz EUR. S druge strane, za značajan dio dugoročnih obveza vezanih uz EUR evidentirana su potraživanja uz valutnu klauzulu od Grada Zagreba (za obveze po kreditu podružnice ZET i sufincanciranje 50%-tnog iznosa za Arenu Zagreb) te od Vlade RH (za preostalih 50% iznosa za sufincanciranje otplate Arene Zagreb), sveukupno u vrijednosti od 30% valutne izloženosti (1,7 milijardi kuna).

5.3. Kamatni rizik

Grupa je izložena riziku promjene kamatnih stopa budući da je 51% ukupnih kreditnih obveza vezano uz varijabilne kamatne stope. S fiksnom kamatnom stopom ugovoreno je 49% ukupnih kreditnih obveza. Najveći dio kreditnih obveza sa fiksnom kamatnom stopom odnosi se na emitirane obveznice uz kuponsku stopu od 5,50% godišnje fiksno, a ostatak na obvezu po financijskom najmu Arene Zagreb.

Uz EURIBOR i EUR LIBOR vezano je 29% kreditnih obveza, dok je 22% kreditnih obveza vezano uz prinos na Trezorske zapise MFIN HR. U cilju upravljanja kamatnim rizikom Grupa aktivno prati kretanje kamatnih stopa. S obzirom na volatilnost EURIBOR-a i prinosa na Trezorske zapise MFIN Društvo kamatni rizik smatra prihvatljivim te nisu ugavarani derivativni instrumenti za zaštitu od kamatnog rizika.

5.4. Rizik likvidnosti

Uslijed krize likvidnosti u kojoj se cijelo hrvatsko gospodarstvo nalazi, izloženost riziku likvidnosti vrlo negativno utječe na poslovanje Grupe. Instrumenti koji se koriste za praćenje i smanjivanje rizika likvidnosti su: analiza i upravljanje novčanim tokovima, analiza imovine i izvora financiranja imovine, analiza kreditne sposobnosti kupaca, instrumenti osiguranja plaćanja, ugovorene otvorene kreditne linije na revolving principu i sl.

5.5. Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik predstavlja rizik od neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca Grupe te značajno utječe na eventualni finansijski gubitak Grupe. Grupa u poslovanju s kupcima ugovara instrumente osiguranja plaćanja u svrhu zaštite od mogućih finansijskih rizika i gubitaka uslijed neizvršenja plaćanja i ugovornih obveza.

Kupci se razvrstavaju u skupine rizičnosti prema finansijskim pokazateljima poslovanja i dosadašnjem poslovanju s Grupom te se za svaku skupinu primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite od kreditnog rizika. Za kategorizaciju kupaca uglavnom se koriste podaci iz službenih finansijskih izvještaja kupaca te podaci o njihovom dosadašnjem poslovanju s Grupom.

Grupa posluje s velikim brojem kupaca različite djelatnosti i veličine, te velikim brojem kupaca građana. Potraživanja od kupaca usklađena su za vrijednost sumnjivih i spornih potraživanja.

6. Događaji nakon datuma bilance

Uprava Društva donijela je 30. travnja 2014. godine Odluku o izradi Plana podjele kojim se nastavlja program restrukturiranja Društva kroz dodatna izdvajanja pojedinih djelatnosti u posebna trgovačka društva i to podružnice Robni terminali Zagreb, Zagrebački električni tramvaj, Zagrebački velesajam, Vladimir Nazor i dio Tržnica Zagreb.

U tijeku je postupak reprogramiranja postojećih kratkoročnih kreditnih obveza u dugoročne kreditne obveze.

Zagreb, lipanj 2014. godine

Slobodan Ljubičić
Predsjednik Uprave

ZAGREBAČKI HOLDING

d. o. o. 11
ZAGREB Ulica grada Vukovara 41